

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 228 (3092) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Ujabb 141.000 tonna ellenséges hajótér a tenger fenekén

Nagy horderejű katonai döntések várhatók a Fekete-tenger keleti partján. Két irányban nyomulnak előre a németek Tuapsze felé. Megszűnt a politikai biztosok intézménye a szovjet hadseregben

A Német Távirati Iroda jelentése: A vezéri főhadiszállás szombat délelben háromnegyed 2 órakor a következő különjelentést adta ki: Tengeraltjáróink az elmúlt napok során újabb hatalmas csapást mértek az ellenséges hajózásra. Fokváros közelében rajtaütésszerű támadással megsemmisítettek és elsüllyesztettek 12 kereskedelmi hajót, összesen 74 ezer tonnás amerikai szállítóhajó is. Afrika nyugati partjain továbbá az Atlanti óceánon és Amerika partjai előtt elsüllyesztettek további 19 kereskedelmi hajót, összesen 57 ezer tonna ürtartalommal. Az elsüllyesztett hajók között volt az Andakuzia-Star nevű 15 ezer tonnás amerikai szállítóhajó is, amely élelmiszerekkel, fűszerrel, gyógyászattal hussal volt megrakva és Anglia felé tartott. Ezzel az ellenséges akciós újabb 22 hajót vesztett, összesen 141 000 tonna ürtartalommal.

A Magyar Távirati Iroda jelentése: (24-ik számú magyar hadijelentés.) A honvédezerkar főnöke közli: Az elmúlt héten a honvédehadereg arcvonalán csak helyi jelentőségű csatározások voltak. A Magyar Távirati Iroda jelentése: Beavatott helyről nyert közlés szerint a keleti harctéren küzdő honvédehadereg arcvonalán, mint a hivatalos jelentés is közölte, enyhítésre méltó, különösebb esemény nem történt. Mindkét fél állami kiépítésén dolgozik. Az ellenség az elmúlt héten csak kisebb felderítő kísérleteket folytatott és kölcsönös tűzerőségi tevékenységre is csak helyenként került sor. Saját kisebb különítményeink és járőreink több sikeres rajtaütést hajtottak végre egyes előretolt ellenséges fészkek ellen. Eközben néhány foglyot ejtettek és néhány fegyvert zsákmányoltak. A honvéd légikötelek hatatosan bombázták az egyik fontos közlekedési csomópontot. A harcbevett gépek mind visszatértek.

amerikai hajóraj, amely egyidegig Hawayban tartózkodott, ismét a Samoa-szigetek felé közeledik és valószínű, hogy újabb nagy csata fog kirobbanni a szigetek körül.

Egyezkedés indult a hindu Mahasabha és az angol kormány között

Amsterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelentése: Az angol hírszolgálat bombayai jelentése szerint a hindu Mahasabha elnöke pénteken táviratot intézett Churchill miniszter-

elnökhöz, amelyben indiai nemzeti kormány azonnali felállítását sürgeti. A követelést azzal indokolja meg, hogy a hindu Mahasabhanak sikerült alapvető pontokból álló nemzeti követelést előterjeszteni, mely a következőképpen szól:

1. Indiának, mint független nemzetnek azonnali elismerése az angol parlament részéről.
2. Nemzeti koalíciós kormány alakítása még a háború alatt, amelyben Wavel tábornok... főparancsnok részt vesz azzal a joggal, hogy katonai kérdésekben a szövetségesek haditanácsának utasítása szerint tevékenykedjen.
3. Minden alkotmányjogi és egyéb vitás kérdésekben a háború után az összes pártok részvételével az értekezlet döntson.

Amsterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelentése: Mint a brit hírszolgálat Bombayból jelenti, csütörtökön este le tartóztattak több mint 300 hindut, mert azzal gyanúsították őket, hogy résztvettek a legutóbbi bombayai zavargásokban. Ahmed Abadban a rendőrség pénteken 3 helyen tüntető menetekre az angol jelentés szerint senki sem sebesült meg.

Német elégedetlenség a francia lakosság magatartásával szemben

Berlinből jelentik: (Bud. Tud.) A Berliner Börsenzeitung a francia magatartás keresztmetszete címmel cikkkel közöl a franciaországi politikai viszonyokról. Igen élénken kifejezésre juttatja politikai körök elégedetlenségét a francia lakosság magatartása miatt. A cikkíró elítéli, hogy franciák igen tartózkodóan viselkednek Németországgal és az új renddel szemben. Meg kell állapítani,

hogy bár némi hozzájárulás történik a megújuláshoz, azonban egységes nagy megnyilvánulás nem észlelhető. Felmerül a kérdés, vajon a belátás, ha egyáltalán jön, nem késik el? Mert Franciaország annyi ideig vak maradt az idők követelményeivel szemben és szellemileg sem tájékozódott kellő időben s így a szerencsés jövőre való kilátásait már igen messzemenően elpazarolta.

Egyre reménytelenebb a Stalingrádban védekező bolsevisták helyzete

Berlini katonai szakértők kiemelik, hogy Stalingrád utolsó ellenálló fészkeiben védekező szovjet csapatok helyzete egyre reménytelenebb. A német csapatok a város tulajdonképpeni területét már egészen elfoglalták és csak egyes helyeken vannak még szovjet fészkek. A nagyobb hadműveletek egyre északabbra tolnak, ahol régebben falusias jellegű külvárosban védik a szovjet csapatok a néhány évvel ezelőtt létesített nagy gyárakat.

Mint Rómából jelentik, a Giornale d'Italia tudósítója szerint a Fekete-tenger keleti partján nagy horderejű katonai döntések várhatók. Különösen megdöbbentettek a Tuapsze kikötőváros ellen irányuló hadműveletek. A német csapatok jelentősen közeledtek a kikötőváros felé. Előnyomulásuk északi és déli irányból egyszerre történik.

Ankarából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelentése: Az Axam című török lap azt írja, hogy Sztalin ábrándokban ringatja magát, ha még mindig azt várja, hogy a szövetségesek a megígért második arcvonalat valóban felállítják. Az angol-szovjet szövetségesek csak akkor teljesítik ígéretüket a Szovjettel szemben, ha az a saját érdeküket szolgálja. A Tavir

Elkiat című lap hangsúlyozza a Szovjet Unió és az angolszász szövetségesek közötti ellentétet a második arcvonal körül támadt vita következtében. Az angolszászok mindenesetével kötelezettsége ellenére is a Szovjet sorsa most az, hogy a védekezésben magára maradjon, ami egyre leszűllebbé teszi a viszonyt a Szovjet és az angolszászok között.

Stockholmból jelentik: (Stefani.) Mint Moszkvából jelentik, a legfelsőbb szovjet tanács megszüntette a politikai biztosok intézményét a vörös hadseregben. (MTI.)

Stockholmból jelentik: (NTI.) A moszkvai rádió jelentést közöl arról, hogy Sztalin parancsra a hadseregben felmentették a politikai biztosokat és mint helyettes parancsnokokat beosztották a csapatokba. A politikai biztosok kiképzésére szolgáló tanintézeteket bezárták. A jelentés szerint ezzel a rendelettel megteremtették a vörös hadseregben az egyéges vezetést.

Az NST jelentése szerint nagyobb amerikai harcirepülőalakulatok támadták a Salamon-szigetek körüli tengerészen tevékenykedő japán egységeket, de csak csekély kárt tettek a japán tengeri haderőben. Az az

MAGYAR HOSOK

Rendkívül bátorságával és vállalkozó szellemével tünt ki a Don menti júliusi harcokban Orbán Ferenc ővezető, géppuskás rajparancsnok. A július 12-iki támadásban egy nagyobb honvédkötelék előretörését váratlanul megakadályozta egy szovjet támpont, melynek nehéz géppuskája a leghevesebb tüzel zúdította a honvédekre.

Orbán Ferenc ővezető saját elhatározásából egyedül előre kuszolt az ellenséges lészek közvetlen közelébe, ahonnan kiválóan célzott lövésekkel, majd kézigranátokkal elnémította a lészket. Azután beugrott a fészekbe és a nehéz géppuskát megfordítva, tüzelvel döntő hatással támogatta saját csapataink további előnyomulását.

A kém nem érdemel könyörületet!

A kémelhárítás 7-ik parancsolata:

Ha kémgyanus esél mi tudomásunkra, azonnal jelentésük a katonai és rendőrpárancsnokságoknak, a közbiztonsági és közigazgatási hatóságoknak. Ne bíráljuk el önhatármán, hogy az ügy komoly-e? Ne akarjunk magunk nyomozni, mindezt elintézzik a hivatalos szervek feljelentésünk alapján. A jelentő személyét és a bejelentést a hatóság titokban tartja. A feljelentést ne közöljük senkivel sem. A

feljelentés hazaias kötelesség, viszont elhallgatása bűnpártolás, amit a törvény szigorúan büntet. A kém nem érdemel könyörületet!

8-ik parancsolat:

Óvakodjunk az olyan idegenektől, akik gyakran "kérdőnek" nemlétező, előkelő rokonsággal és összeköttetésekkel dicsekszenek. Ezek rendszerint katonai multra is hivatkoznak. Mindezt pothintés, mindez eszköz a kém kezében. Ne higgy a kémnek!

HÉT

VEZÉR SOROZAT
OKTÓBER

HÓNAP

AZ IDEI

ÉV

MEGLEPETÉSE!

Standard Radio

Mózes István

rádió és műszaki üzlet
Nagyvárad, Hlatky E.-u. 15.

Kapható a „MUSICA“-ban
Rácz Ernő cégnél
Rákóczi-ut 11. szám

Kapható **Péter István**
rádió és villamossági üzletében
Nagy Sándor-u. 19. Tel. 30-43.

Kapható **VACSI és DOBRIBAN**
Rádió és villamossági üzlete
Kossuth Lajos-u. 5-7. Telefon 27-33.

Fülöp Károly
rádió és elektrotechnikai
vállalat, Rákóczi ut 31 sz.

**Elveszett, megsemmisült
élelmiszerjegyek helyett
nem adnak ki újabb**

Értesítem a város közönségét, hogy a 358.660—1941. K. M. számú rendelet értelmében az elveszett, ellopott, megsemmisült jegyek helyett új élelmiszerjegyek egyáltalán nem utalhatók ki. Felhívom ezért a város közönségét, hogy élelmiszerjegyeinek megőrzésére nagyobb gondot fordítsanak, annál is inkább, mert már az új jegyek szétosztása után is többen fordultak panaszal a Közélelmezési Hivatalhoz, hogy ismeretlen tettesek a piaci kosarakból, zsebekből a jegyeket kilopták. Figyelmeztetem ezért a város közönségét, hogy élelmiszerjegyeiket lehetőleg lezárt zsebben, vagy pénztárcában őrizzék, hogy így a lehetőség szerint megakadályozzák a jegyek ellopását, vagy elvesztését.

Nagyvárad, 1942. október 9.

Dr. Gyapay László s. k.
h. polgármester.

Hét hónapi börtönre ítélte a törvényszék az NSE szertárának tolvaját

Nagyvárad. Saját tud. Emlékeztet, hogy szeptember 16-án, akkor még ismeretlen tettesek a Nagyvárad Sportegylet nyitott szertárából elvittek két bőröndöt, amelyek közül az egyik le volt zárva, s egy akasztékát. A bőröndökben a Krupka Károly sértett tulajdonát képező tréning-nadrágok, atlétaing, gumihariganyák, szegesztalpu futócipő, gumitalpu tornacipő, stb. voltak. Később elfogták a piacon a tettest Császár Dező személyében, amikor Virts Miklós piaci őzeresnél értékesítette a lopott holmikat.

Az ügyet szombaton délelőtt tárgyalta dr. Gavallér egyes bíró, amikor is Császár Dező, 19-ik évében járó, pest-ezenterzsébeti kefekötőseged és Virts Mihály 45 éves piaci őzeresült a vádlottak padján. Császár Dező, — akit ebben az évben már egyszer 6 heti fegyházra ítéltek lopásért ugyancsak Gavallér

bíró — két kiskorúval együtt követte el tettét. Nem tagad, részletesen elmondja, hogyan követte el a lopást és hogyan értékesítette a holmikat. Mentéséül azt hozza fel, hogy amikor kiszabadult a fogházból, munkát keresett, de nem kapott. Haza akart utazni, de nem volt pénze. Ez indította az újabb lopás elkövetésére.

A bíróság bűnösnek mondotta ki Császár Dezőt lopás büntetésében és ezért az enyhítő szakasz alkalmazásával 7 hónapi börtönre ítélte. Az előzetes letartóztatásban eltöltött 22 naphól 20-at a büntetésbe beszámított, illetve kitöltöttnek minősített.

Virts Miklóst bűnösnek mondotta ki a bíróság tulajdon elleni kihágásban és ezért 4 hónapi elzárásra átváltoztatható 20 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Három vagon burgonyát árusítottak ki a piacon

Nagyvárad. Saját tud. Hosszabb szünet után három vagon burgonya érkezett Nagyváradra. Dr. Dobóay aljegyző, a közlelmezési hivatal vezetője ma reggel megjelent a piacon és egy erre kijelölt bizottsággal együtt személyesen ellenőrizte az árusító hársokhoz már betolított burgonyás vagon felfűtését, valamint a burgonya károsítását is. Intézkedett, hogy nagyobb mennyiségben ne kaphasson egy vásárló burgo-

nyát s különösen hogy elejét vegye olyan visszaéléseknek, hogy egyesek közintézmények nevében, de magánólokra mázsaszámra vásároljanak burgonyát, ugyanakkor, amikor a szegény néposztálynak esetleg kilók sem maradnak. A közlelmezési hivatal vezetőjének erőlyes közbelépése nagy megnyugvást keltett a piaci vásárlók körében.

Vasárnap délelőtt iktatják be hivatalukba Debrecen új ferences és domonkosrendi plébánosait

P. Juhász László a domonkosrendi Szent László plébánia és P. Kiss Szaléz a ferencrendi Szent István plébánia vezetője

Nagyvárad. Saját tud. A Magyar Lapok elsőnek számolt be arról, hogy a debreceni Szent Anna plébánia területét és hívőseréjét három plébániára osztják a könnyebb igazgatás és alaposabb felügyelés céljából. A plébánia megosztása azóta már meg is történt és az illetékes egyházi hatóságok megtették a szükséges lépéseket a két új plébánián az egyházközségi élet megindítására.

Legutóbb arról számoltunk be, hogy a ferencesek és a domonkosok, akikre a új plébániák vezetését bízták, már szükséges épületekről is gondoskodtak rendház és plébánia céljaira. A ferencesek vezetése alatt álló Szent István plébánia és a domonkosok vezetése alatt álló Szent László plébánia vezetéséről most történt gondoskodás. A ferencrendi tartományfőnökség most értesítette a nagyvárad egyházmegyei főhatóságot, hogy az új plébánia vezetésével P. Kiss Szaléz bízza meg, segédlelkészekül pedig P. Krupa Kolumbánt és P. Kovács Kristófot jelölje ki. P. Kiss Szaléz a tavasszal tért vissza Amerikából, ahol 1937 óta a new-brunswicki plébániát vette. Hazatértekor az angol hatóságok minden okmányát elveszték.

A domonkosrendi tartományfőnökség az új Szent László plébániára P. Juhász Lászlót nevezte ki, segédlelkészekül pedig P. Deli Antont és P. Hidas Vilmost küldte Debrecenbe. P. Juhász

László három éven keresztül vezette a budapesti domonkosrendi plébániát és több ízben volt házfőnök a budapesti és szombathelyi rendházban.

Az új plébánosok és segédlelkészeik két-két laikus testvérrel vasárnap érkeznek meg Debrecenbe, ahol ünnepélyesen fogadják őket. Délelőtt 10 óra körül ünnepélyes szentmise lesz a Szent Anna templomban, majd utána dr. Bánáss László beiktatja az új plébánoso-

kat. Itt írjuk meg azt is, hogy a debreceni plébániákat és leányegyházakat ki vették a báránai esperesi kerületből és esperesi vezetésüket ideiglenesen dr. Bánáss Lászlóra bízza az egyházmegyei főhatóság.

Kilencszáz pár olcsó javított cipőt osztanak ki Miskolcon

A Magyar Tudósító jelenti: Losonczy István közlelmezési miniszter leiratban értesítette Miskolc főispánját, hogy a Diákaptár által összegyűjtött és Miskolcon kijavított cipőket az igényjogosultak között kiosztja. A kiosztást a Bajtársi szolgálat végzi elsősorban hadbavonultak családtagjai, többgyermekes szegénysorsú családok kapják a 900 pár cipőt, amelyeknek ára páronként minőség szerint 5—26 pengő között váltakozik. Ezek a cipők természetesen utalványmentesek és az érdekeltek lábbeli ellátásába nem számítanak be.

Internálta a rendőrség Rollinger Jenő liszt- és terménykereskedőt

Rendőrhatalósági felügyelet alá helyezték egy csavargót

Nagyvárad. Saját tud. Rollinger Jenő Mussolini-ter 16. szám alatti liszt- és terménykereskedőt a nagyvárad rendőrség függetlenül a bünvádi eljárástól, szombaton délelőtt internálta. A Nagyváradon közismert kereskedő ellen már több ízben indult eljárás árdrágítás vétségé miatt. Legutóbb a hatóságok úgy találták, hogy Rollinger mint hatóságilag kijelölt lisztkereskedő visszaélt az élvezeti bizalommal és előnyeit a közérdekre káros módon használta ki.

Rollinger bejelentési kötelezettségének elmulasztása mellett áron felül vásárolt és adott el ársólt élelmiszer készleteket, mákot, sárgaborsót, terményboreót, szabkeveréket, stb. Mintegy 900 kilogramm bejelentetlen mákot tartott raktáron nyereszkedés céljából, amelyet jogellenesen a rendelkezéseket kijátszva szerzett meg, kimerítve az árucsempézés fogalmát és az árdrágítás kritériumát.

A közbiztonságra aggályos magatartása miatt internálta a rendőrség Darabont Lőrinc büntetett életű egyént is, aki húzamosabb idő óta lopásból tartotta fenn magát és mint a társadalomra nézve háros munkakerülő miatt rendőrhatalósági felügyelet alá helyezték.

Apollo filmszínházban Az évad legnagyobb sikerű filmje

Örségváltás

Főszerepben: CSORTOS, PAGER, HIDVÉGHY VALÉRIA

Belvárosi Csak 16 éven felülieknek

Valborg-éji kaland

Az első elejétől végig magyarul beszélő svéd film
Előadások kezdete 3, 5, 7 1/4

Minden idők legnagyobb magyar filmje

Gül Baba

Főszereplői: Szeletzky, Jávör, Szalay Carola
a CASINOBAN

Meghiusult a bolsevisták kitérése Stalingrádból és átkelése a Néván

Öt szovjet hadosztály és több dandár semmisült meg az Ilmen tó melletti csatában. Kaukázusban elkecseregett erdei harcokban küzdik előre magukat a németek

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A bolsevisták többször kísérletet tettek a Leningrádból való kitérésre és a Néván való átkelésre. Ezeket a bolsevista csapa-

tokat a németek szíjjelzúzták. Az ellenség nagyszámu halott és sebesült hátrahagyásával kénytelen volt visszavonulni.

3288 hadifogoly, az elesettek száma ennek háromszorosa

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti a Führer főhadiszállásáról: A véderő főparancsnokság közli:

A Kaukázus vidékén támadó német csapatok előbbre küzdötték magukat és elkecseregett erdei harcokban további magaslatokat foglaltak el.

A doni arcvonalon román és olasz csapatok több ellenséges előretörést visszavertek.

A középső arcvonalzakaszon német csapatok sikeres rohamosztág vállalkozásokban sok szovjet kísérődot és harciállást megsemmisítettek. Több hadifoglyot ejtettünk.

Német támadó csapatok a fegyveres SS kötelékek és légierektől kitünően támogatva az Ilmen-tótól délre több-

napos harcokban egy fontos terepszakaszt foglaltak el és öt szovjet hadosztályt, több dandárt megsemmisítettek. Szeptember 27-től 3288 hadifoglyot ejtettek, 13 páncélost és sok gyalogsági fegyvert zsákmányoltak, illetve megsemmisítettek. Az összeszámolt elesettek háromszorosát teszi ki a hadifoglyoknak.

Egyetlen angol gép hatástalan nappali támadása után az elmúlt éjjel egyes brit gépek berepültek a Németöböl felé. Itt egy gépet lelőttünk. Egy másik gépet a nyugat-francia megszállt területek felett lőttek le. Ma a hajnali órákban néhány ellenséges gép elrepült Nyugat-Németország felett. Bombákat dobtak le, de kár nem esett.

Mocsárba hajszolta tartalékjait a Szovjet

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti: Sikerekről kiegészítőleg közlik: Szeptember 27-én kezdődtek meg a hadsereg kötelékeinek, a fegyveres SS kötelékeknek a légiereők által támogatott támadásai ezen a területszakaszon. A mocsarakat az ellenség kiserődökkel és állásokkal erősen kiépítette és megerősítette. Elkecseregett küzdelemben csapataink a légi fegyvernem közreműködésével megtörték a bolsevisták ellenállását és az ellenséges állások áttörését kikényszerítették. A bolsevisták ismét és ismét előrehajszolt tartalékokkal kétségbeesett ellenállással próbálták tartani állásaikat. A különböző irányból előnyomuló két német támadó ek végül is találkoztak és szilárdan birtokába vette ezt a területet.

További angol hadifoglyok megkötözését helyezte kilátásba a német hadvezetőség

Az október 7-iki közleményben bejelentett ellenintézkedésekre az angol kormány kitérő választ adott. Olyan német hadifoglyok kijelentéseire hivatkoztak, akiket nem kötözték meg, kijelentve, hogy nem helyeslik és nem is fogják helyeselni a harc-téren ejtett hadifoglyok megkötözését. Az angol kormány nem tért ki arra a tényre, hogy a hadügyminiszterium előbbi nyilatkozata ellenére a német hadifoglyokat nyers erőszakkal megkötözték. Ép ezért október 8-án déli 12 órától a Dieppenél fog-ságba esett 102 tisztet és 1200 altisztet, valamint közlegényt megkötöz-ték. Nem kötözték meg a tábori lel-készeket, sebesülteket és egészségügyi személyzetet. Október 8-án este az angol hadügyminiszterium közölte, hogy október 10-én déltől ugyanannyi német hadifoglyot bilincsbe vernek és megkötöznek. Ha ez a

megkötözés megtörténik, a véderő főparancsnokság október 10-én háromszor annyi angol hadifoglyot bilin-cseltet meg.

Utánpótlási vonalakat támadták a német repülők

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti: A véderő főparancsnoksága közli, hogy a bolsevista utánpótlási hálóza-tot október 8-án is súlyos német légi-támadások érték. A Volga mindkét partján lévő vasutvonalak ellen né-met harci és zuhanórepülők intéztek támadást, megzavarva a bolsevista erősítések szállítását és üzemen kívül helyeztek sok fontos pályaudvart. A pályaudvarokon nagy tüzek keletkeztek. Egy bombasorozat eltalált egy nyílt pályán haladó olajszállítóvona-tot, amely több robbanás után el-

UTAZÁSHOZ

szerezzen be

48

ÓRÁS ORION HÖPALACKOT

ORION HÖPALACK

Kapható: **BODOR LÁSZLÓ**
Rádió és műszaki nagykereskedőnél. Szent László-tér 1. Tel.: 22-44.

Kapható: **Mózes István** rádió és műszaki üzletben
Nagyvárad, Hlatky Endre-u. 15

Kapható **Ferenczy Zs. és Emódi J.** villamosági, műszak-cikkek és rádió szaküzlet
Nagyvárad, Rákóczi-ut 11. Tel. 19-39.

égett. A repülők megfigyelése szerint az eltalált vonat sok löszert is szállított. Német repülők ezenkívül megsemmisítettek négy tehervonatot. Róma. (MTI) A Stefáni jelenti: A Giornale d'Italia heuriti jelentése szerint De Gaulle tábornok ellen polgáreges merényletet készítettek elő.

amelyet a rendörség még idejében ártalmatlanná tett. 45 arab nacionalistát letartóztatott a rendörség.

Versailles. (MTI) Az OFI jelenti: A bolsevista ellenes francia önkéntes légió újabb osztaga utazott el az arcvonalra.

Angol repülőtámadás észak-francia és belga partvidék ellen

Berlinből jelentik: (NTI.) Péntek délelött számos brit négy motoros harc-repülőgép vadász kísérettel támadást intézett az északfrancia és belga partvidéki terület ellen. A kifejlett légi ütöközben a németek több négy motoros brit bombázót lelöttek, köztük néhány úgynevezett repülő erödöt is. A bombák részben mezőkön, részben kisebb közlegékben estek le. A belga és francia polgári lakosság körében halottak és sebesültek vannak.

kosságának péntektől kezdve éjjel 11 órától reggel 6 óráig házában kell tartózkodni.

Bangkok. (MTI) A Stefáni jelenti: Az indiai alkirály utasítást kapott Londonból, hogy tárgyalásokat kezdjen a kongresszus vezetőivel a meg egyezés érdekében.

HAGYMAFÉLEK BEJELENTESE ÉS ZÁR ALÁ HJLYEZÉSE. A MTI jelenti: A Budapesti Közlöny közli a közellátásügyi miniszter rendeletét a hagyymafélék bejelentéséről, zár alá helyezéséről és igénybevételéről.

Tiszta gyapju szövetek, kabátanyagok, bélésárúk, diszmagyar-ruhaszövet legelőnyösebb beszerzési forrása

Hoffmann András szövetkereskedő
Rákóczi ut 2. Telefon 13-19

Szönyörü fénye van

ha pedig kiegészít,
visszavásároljuk
a **TUNGSRAM**
KRYPTONT

Rábukkantak a révi Zichy barlang folytatására

Új barlangokat fedeztek fel a Jád-völgyében és a Sebes-Körös egyik vadregényes mellék-völgyében.

A földművelésügyi, sajtó és propaganda szolgálat közli:

A m. kir. Földtani Intézet a nyár folyamán folytatta azokat a kutatásokat, amelyek a Bihar-hegység visszacsatolt része alatt vonuló barlangok feltárását célozzák. Ezek a kutatások figyelemreméltó eredményre vezettek. A barlangok feltárással megbízott dr. Kiss Hubert ugyanis felfedezte a révi Zichy-barlang régen keresett folytatását, amit egy rendkívül szűk, vízzel teljesen kitöltött sziklaszoros választott el a barlang eddig ismert részétől. A nagyterjedésű új barlangszakaszban páratlan szépségű cseppkőképződmények és beláthatatlan magasságú tornyak vannak.

Sikerült ezenkívül a Jád-völgyben és a Sebes-Körös egyik vadregényes mellék-völgyében, egy eddig hozzáférhetetlen, több kilométer hosszú barlangot felfedezni. E barlang kutatása hatalmas földalatti sziklaszoros és mély tavak tették rendkívül veszélyesé. A barlangfeltárással nemcsak tudományos jelentőségük van, hanem az idegenforgalom és turisztika számára is eddig teljesen ismeretlen, új területeket nyitottak meg.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

India függetlenségi mozgalma egyre erősebb!

A Hindu-Mahasabhata határozata

Amióta Gandhi fogságba került és az angolok minden eszközzel megpróbálták India függetlenségi mozgalmanak erőszakos leverését, több, mint egy hónap telt el, de még mindig semmi jele annak, hogy a helyzet megnyugodott vagy a hinduk mozgalma összeomlott volna, mint azt az angolok annakidején jósolták. Ellenkezőleg! Az angol cenzúrín átezüremlő kevés hírből is kiviláglik, hogy a felkelés lángja nem alszik el, sőt egyre jobban ég.

Niába remélték az angolok, hogy a különböző indiai népesorok és pártok vallási és kulturális ellentéteit a maguk javára fordíthatják. Habár a fennálló ellentéteket tényleg nem lehet máról holnapra kiegyenlíteni, mégis a jelentősebb indiai pártokban észrevehető a szándék, hogy a régi viszályoknak India megszabódítása érdekében egyidőre háttérbe kell szorítani. Jellemző erre az egyik legnagyobb hindu párt, a Hindu-Mahasabhata munkabizottságának határozata.

A hinduknak ez a ezelsőséges pártmozgalma eddig Gandhi és a kongresszus ellen harcolt a mohamedánokkal való együttműködésük miatt és a tisztán hindu szabad Indiáért lépett fel, most pedig csatlakozott Gandhi mozgalmahoz. Tehát ezek a legfanatikusabb hinduk is Gandhihoz és a kongresszushoz hasonlóan követelik az angolok kivonulását és a független India azonnali kikiáltását. A csatlakozás rendkívül erősíti az

Oktoberben szabadegyetemi előadások kezdődnek Nagyváradon

A városi Népművelési Bizottság újabb, igen jelentős lépést tett abban az irányban, hogy megszervezze Nagyvárad különböző igényű társadalmi rétegei számára a tervszerű, sokoldalú és szakszerű szellemi továbbképzést. Az 1942-43. tanévben szabadegyetemi előadásokat szervez. Nagyváradnak nincs egyeteme, még szakirányú főiskolája sem. Ismeretes, hogy éppen most tett a város lépéseket ebben az ügyben. Az egyetem nemcsak dísz a városnak, hanem elősorban az emberi kutató szellem fellegvára, ahonnan gerjesztő, meleg áramként hat, terjed, alakít életet az önmagát mindig megújító tudomány. Ez a felsőbbes szellemi erőközpont hiányzik itt. A tudomány világa és a középiskolát, főiskolát végzett értelmiség között pedig nem szabad szakadéknak nyílania. Meg kell teremteni a módját annak, hogy a nagyvárad magyar értelmiség szerves kapcsolatban legyen tudományos világunkat hogy látókörre, ismeretvilága, problémalátása ne merüljön meg úgy, ahogy az kialakult a főiskolában, vagy a középiskolában. Ez ad a társadalmunknak teremtő, haladó lendületet. Ha nincs egyetem — s az egyetem univerzális kereteit szakirányú főiskola sem pótolja majd teljesen — ide kell hozni az egyetemi városok: Budapest, Debrecen, Szeged, Kolozsvár tudományos és művészeti kiválóságait. Ez a felismerés indította el a Nagyvárad Szabadegyetem mozgalmat. A szervezés munkája már befejeződött, s ez a mai háborús viszonyok, közlekedési nehé-

ségek között nem volt könnyű. Az 1942-43. évi szabadegyetemi előadások színhelye az auditoriumszerű városközi díszterem (tanácsterem) lesz, ahol október 22-től kezdődően minden csütörtökön délután 6-7 órakor tartják a szabadegyetemi előadásokat. A Szabadegyetem igazgatójának átkerült megnyerő többek között dr. Hankiss János egyetemi tanárt, a kiváló irodalomtudóst, a Debreceni Szemle a Magyar Lélek szerkesztőjét. Az előadássorozat két félre tagozódik. Uralkodó szempont ebben az évben, hogy az előadások egyrészt a természettudomány újabb eredményei iránt joggal támadt széleskörű érdeklődést szolgálják, másrészt tervszerű, értékes útmutatói legyenek mindazoknak, akik a magyarság mibenlétéről, sajátos szerepéről és egyéniségéről tudományos tárgyilagossággal kialakított véleményt képet óhajt nyerni. Az első félre előadók között szerepelnek dr. Hankiss János, dr. Karácsony Sándor, dr. Szalay Sándor debreceni, dr. Abraham Ambrus, dr. Sik Sándor szegedi egyetemi tanárok, Kiss József debreceni tankerületi kir. főigazgató, Adam Jenő zeneművészeti főiskolai tanár és dr. Ortutay Gyula, a kiváló néprajztudós. Nagyvárad közönsége büszkén — s reméljük joggal — hivatkoznak arra, hogy igényes. A szabadegyetemi előadások bizonyára méltóan fogják szolgálni Nagyvárad értelmiségének igényeit. A Szabadegyetem munkatervének részletes ismertetésére még visszatérünk.

indusek szabadságmozgalmat. Ez a fordulat annál jelentősebb, minthogy a Jinnah-mozlim-liga mohamedánjai is kapcsolatot teremtettek már a kongresszusi mozgalommal, sőt szintén hajlandók elfelejteni a kongresszussal és a Hindu-Mahasabhataval szemben fennálló ellentéteket.

Igy volt kénytelen az „Economist” londoni gazdasági vezető lap beismerni, hogy a kongresszus nem áll egyedül követeléseivel. Az indiai Jinnah mozlim-liga vezérének kijelentése szerint pedig India népének legesélyesebb ellentéte sincs az angolok sürgős és végleges elvonulása ellen. Közben tényleg futottak be hírek Karachi, a fontos kikötővárosban történt angolellenes tüntetésekről. Ez a tény azért figyelemreméltó, mert Karachi a majdnem 75 százalékos mohamedán Sindh tartomány fővárosa. Miután Gandhi mozgalma a csaknem kizárólag mohamedánoktól lakott északnyugati határvidékekre már előzőleg kiterjedt, a Sindh tartományi eset újból bebizonyította, hogy az angoloknak nem sikerült India különböző vallású népeit egymás ellen uszítani.

Bármilyen angol szépitési kísérlet vagy elnyomatási intézkedés sem tiltakozhatja el, hogy India függetlenségi mozgalma egyre erősebb hullámokat ver maga körül. Minden letartóztatott vagy kivégzett szabadsághős helyett ezer meg ezer új harcos támad. India tömegei már nem elégednek meg a pusztá tüntetéssel és tiltakozással, hanem készek az erőszakot erőszakkal megtorolni. A Gangesz-völgyi összetűzésnél már viszonytalan a britek sortűzét és Lord Linlithgow alkirály ellen revolveres merényletet követtek el.

India függetlenségi mozgalmat aligha lehet a két évszázad óta gyakorolt módszerekkel ismét elnyomni. A helyzetet még az új angol ígéretek sem változtatták. Valószínűleg ez a véleménye az Indiában élő angoloknak is, mert a Reserve Bank of India jelentése szerint a britek gyorsított ütemben igyekeznek tőkésüket átmenteni az anyaországba. Jele annak, hogy ők sem bíznak már eléggé indiai javadalmaikban. India már nem soká az angoloké! (TEK.)

Rádió

készülékek, 1943-as újdonságok, telepes és hálózati

Mózes

szaküzletben, Hlatky E.-u. 15.

Német győzelem, angol kudarc a zárlatcsatában

Irta: Csiszár Béla

Eppen három éve, hogy az angol aleoházban Chamberlain, az akkori miniszterelnök büszkén jelentette ki egyik beszédében, hogy Anglia számára mind-egy, meddig tart a háború, mert Németországot a gazdasági ostromzárral előbb-utóbb amúgy is térdre kényszerítik. Néhány nap múlva egy berlini környéki gyárban tartott nagygyűlésen Göring tábornagy válaszolt Chamberlainnek. A tábornagy, aki Hitler Adolf bizalmából akkor már több hónapja a birodalom legfőbb élelmezési parancsnokának számított, hangsúlyozta, hogy Németország ellenfelei hiába számitanak gazdasági összeomlásra, mert a birodalom felkészült bármilyen erős és áthatolhatatlan zárlatra: a négyéves terv segítségével a világ egyik legjobban felszerelt állama lett, hatalmas tartalékokat gyűjtött, termelése állandóan fokozódik, egyezőval a német közellátás kibírja majd a zárlatot.

Három év telt el azóta s ma már nem nehéz eldönteni, kinek lett igaz: Anglia miniszterelnökének-e vagy pedig Göringnek. A birodalmi tábornagy elégedetten szegezhette le minapi nagy, széles távlatokat nyitó beszédében, hogy a történelemben példátlanul álló katonai erőfeszítések után, két kemény tél terméskiesései és a harmadik háborús tél puztító fagykárjai ellenére a zárlat és a kiszélezés, amiben az angolok annyira reménykedtek és hitték, csifosán megbukott: büszkén mutathatott rá arra, hogy Németország túl van a nehézen, átélte a legnehezebb időket s a helyzet mostantól fogva már állandóan javulni fog.

Beszédének nem egyedül ez volt a legérdekesebb része. Miután a Führerhez és Ribbentrophoz hasonlatosan utalt arra, hogy a zseniális német katonai vezetése a legértékesebb területeket hódította el az ellenségtől, a következőket emelte ki: ha a bolsevisták az elfoglalt területeken fel is égettek mindent, a németek mindent újból felépítenek és helyrehoznak: ismét üzembe helyezik — és már nagyrészt üzembe is helyezték! — a hatalmas húsfeldolgozó gyárakat, a konzerv-műveket, a vágóhidakat, kényszerült, kenyér- és metéltgyárakat stb. Van tehát, lesz, vaj elképzelhetetlen mennyiségben, ezeket a helyszínen feldolgozó és rövidesen áramlani fognak a birodalomba a különböző bőséges szállítmányok. Amikor Göring birodalmi tábornagy minderről beszámolt, Berlinbe már meg is érkezett az első élelmiszer-szállítóvonat Ukrajnából, 50 vagonban 10.000 mázsás elsőrendű fontosságú élelmiszerral. Ezt a szállítmányt hamarosan újabb és újabb szerelvények követik. Az angol zárlat tehát teljességgel megbúsultnak tekinthető. Sőt Anglia lesz az, — tette hozzá Göring — amelyet jóval inkább, mint a németeket, fenyeget a blokád sötét réme. Pótolhatatlan hányótér veszteségei miatt a angol szigeteken élő lakosság napról-napra nagyobb szükségét lát és már olyan látfontosságú cikkekben is, amelyeknek hiányában aligha hitt.

A zárlat kudarcát, éienken szemlélteti a német és az angol élelmezési helyzet egymás mellé állítása. Kétünk ebből, hogy Németország bekerítettől bekerítendő, Anglia pedig a zárlat kezdeményezőjéből a blokád áldozatává vált. Göring birodalmi tábornagy rendeleté-

re már szeptember 15-én bejelentették Németországban, hogy október 9-étől kezdődőleg ismét felemelik a német kenyér- és húsadagokat. Olyan országban, ahol a nép éhínség előtt áll s amelynek rettegnie kellene a zárlat még súlyosabb kihatásaitól, ilyen intézkedés nem történik; ellenkezőleg minden módon igyekszik megérteni a lakossággal, amint ez jelenleg Nagybritanniában történik, hogy a közellátási helyzet olyan, hogy további redukcóra és újabb megszorításokra van szükség. A német nemzeti-szocialista kormány ezzel szemben, noha a háborús helyzet, az ellenségeskedés bizonytalan időtartama mindezt kellően motiválná, a két legfontosabb élelmiszer, a kenyér és a hús fejadagját fel-felérekeríti. Visszaállítják az április 6-i csökkentéselőtti érvényben volt mennyiséget, azaz a 20 éven felüli fogyasztók általában hetenként 2 kiló és 25 deka kenyert és heti 50, illetve 100 gramm húst kapnak.

Ugyanakkor Angliában lord Woolton közellátásügyi miniszter bejelentette, hogy a kenyéradagot újból le kell szálítani (hogy mennyire, azt a miniszter nem közölte), mert a gabonaszállítmányok nagy zökkenőkkel, kihagyásokkal érkeznek az angliai kikötőkbe. Az angol élelmiszerjegyek különben is csak

arra az esetre ígérnek élelmet, ha erre a készletekből futja. Hasonlóképpen katasztrófális a helyzet a húsellátás frontján is. Az angol húsadagot eddig heti egy silling és 2 pennyben határozták meg. (Érdekes, hogy a húsfejadagot Angliában nem súly szerint, hanem értéke szerint állapították meg.) Angol agrár-körökben tartanak attól, hogy tengerentúli hűszállítmányok egyre nagyobb elmaradása miatt ezt a fejadagot is heteken belül csökkenteni kénytelen a miniszterium. A vajkérdésben a helyzet nem kevésbé rossz. A közellátási miniszter már erről is kijelentette, hogy az eddigi heti 2 unca — 25 gramm — fejadagot szintén képtelenek fenntartani s annak csökkentése előreláthatóan rövidesen bekövetkezik, akárcsak a tojásé, amelyet éppen olyan erősen nélkülöznek.

Hallgassuk meg ezek után mit mond a német élelmezési helyzetről. Göring helyettese, Backe államtitkár. Az újságíróknak nyilatkozva, soravetve az egyes létfontosságú élelmiszereket s hangsúlyozta, hogy ezek előteremtése terén minden egészen másként alakult, mint ahogyan a birodalom ellenségei elképzeltek. Különösen a zsebrák-termelés alakult feltűnően kedvezően. A tejgyártásnak évekig tartó átszerve-

Gyümölcs-termelek,
szőlősgazdák figye mebe!
Gyümölcsfák őszi és téli perme-
tezéséhez, gombabetegségek,
rovarkártevők ellen nélkülözhe-
tetlen és biztos szer a

Mészkenlé

kölesöntartályokban
Gyártja és forgalomba hozza az
„Aurora” Vegyipari Rt.
Nagyvárad, Téglygyár utca 16.
Telefon: 22-2.
Felvitőgósítással, árajánlattal szive-
sen szolgál. Kénső, kénap minden
mennyiségben, gyári áron kapható

zése amely ma a kibővített saját takar-
mánytermesztésen nyugszik, a vajtermel-
ésnek a háboru eltelt három esztende-
jében való állandó emelkedésére veze-
tett; sőt a vajtermelést a harmadik há-
borus év vége felé olyan szintre emelte,
amilyen az Németországban sohasem
állott. A negyedik évben még tovább
emelkedik. A vajtermelésnek ezt a pél-
dátlan fokozását egyszer még mint a
német élelmezési gazdálkodás csodáját
fogják emlegetni. Az olajellátás tekint-
etében Backe Göringgel egyetértőleg
hangoztatta, hogy a német repcetermés
és a keleti területek napraforgó termés
teljes mértékben biztosítja a szükségle-
tet. A húsellátás az állatállomány épég-
ben tartásának ellenére is állandósult-
nak tekinthető. Ebben mutatkozik az
előző és a mostani háboru harmadik
esztendeinek legnagyobb eltérése. Az
első világháboru idején lényegesen ki-
sebb húsadagot is csak az állatállomány
rovására lehetett biztosítani, ami rend-
kívül kedvezőtlenül befolyásolta a zsir-
termelési lehetőségeket. Végül Backe
államtitkár közölte, hogy a kenyérmag-
vakkal való ellátottság is teljes mérték-
ben biztosítva van. Egy másik igen ked-
vező jelenség Németország élelmezési
helyzetében, hogy a felette fontos nép-
táplálkozási cikk, a burgonya újból bő-
ségesen áll rendelkezésre. Ezt különben
Göring birodalmi tábornagy is kiemelte
beszédében, amikor utalt arra, hogy a
birodalom burgonyatermése minden ed-
digit felülmúl, amit valaha is betakarít-
ottak német földön.

Ilyen körülmények között kétsége-
len, hogy Németország vezetői és lakos-
sága nyugodtan tekinthet nemcsak a ne-
gyedik háborus év, hanem a közeljövő
esztendői elé is. Anglia zárlatát a ma-
gasabbrendű és előrelátható német ve-
zetés leküzdötte, bilincseit széjjelpat-
tantotta. S míg a birodalomban a hely-
zet napról-napra javul, addig a brit szí-
geteken egyre kisebbek lesznek az élel-
miszeradagok s Angliának mind na-
gyobb nélkülözésekhez kell hozzáadód-
nia. De nemcsak a betevő falatja csök-
ken, kisebbedik, hanem még fűtőanyaga
sem lesz elegendő: széntermelése, mint
az aleoházban maga Lloyd George ör-
nagy, fűtőanyagellátási miniszter a na-
pokban kifejtette, katasztrófálisan ala-
acsony színvonalon mozog s az angol nép
eddig nem tapasztalt tüzelőanyagválsággal
találja magát szemben. A hiány ebben
az évben már 11 millió tonnát tesz ki,
ami olyan tekintélyes szám, hogy pot-
lásáról már egyáltalán nem lehet gon-
doskodni. Maga a miniszter is bevallot-
ta, hogy a válság idejé eliminalásával
már nem is foglalkoznak, hanem csupán
arra szorítkoznak, hogy a jövő évre és
a következő esztendőkre valamivel jobb
helyzetet teremtsenek. Éhség tábornok
után tehát Hideg tábornok is a néme-
tek oldalára szegődött — Anglia ellen.

KÉT MÉTER FA

*Tűzifát vettem, két szerény méter.
Azt mondja a fás, akinek a nevét nem
írom ki itt, örvendjek, hogy ennyit
kiszorított nekem, ez is kivételes ked-
vezés. Majd ha jobban megindulnak
a vagonok, mert ennyi és ennyi tája
van hónapok óta lekötve az erdei ia-
telepeken, akkor szó lehet a téli be-
szerzéséről, feltéve természetesen,
ha lesz készpénzem, hogy azonnal ki-
llessem.*

*Mondom a tásnak: olvastam a pol-
gármester rendeletét, — amelynek
annyira megörült a közönség, — hogy
a tűzfakereskedők október elsejétől
kezdve, kivétel nélkül csak kilogram-
mos kiméréssel hozhatják forgalomba
telepeiken a fát, szeretném tehát én is
a rendeletnek megfelelően lemértni
az én két méteremet. De a kereskedő
felvilágosított, hogy a fások kiharcol-
ták ennek az intézkedésnek a módosi-
tását olyértelenben, hogy a régi kö-
tésekre nem vonatkozik a kilós mér-
legelés kötelezettsége, mert ha a ren-
delet szigorú végrehajtásához ragasz-
kodna a város vezetősége, akkor a
lakereskedők nemcsak hogy bezárhat-
nák telepeiket, hanem mint menthe-
tellenül tönkrement üzletekbenek
nyugodtan fel is akaszthatnák magu-
kat... Mert tessék elképzelni, folytat-
ta megrendítő előadását, s elsiito ne-
kem, hogy tizennyolc kilót fogyott,
amióta fás, uszik vagy húszszer pen-
gője az üzleten, a házacskája ráme-
gy, ha nem jön valami kedvező fordulat
s most hogyan ölje ő új kötésekbe a
pénzét, ha azok kiárúsításához hid-
mérleget kell beállítania vagy leg-
alábbis egy nagyobb mázsától besze-
reznie... Más baj is van: s fuvarosok
megkutyálták magukat és nem akar-
ják a kötés idején megállapított tu-*

*vardíjakért szállítani az erdőből a fát
s emiatt a termelők is árat emelni
kénytelenek, ami viszont a kereske-
dők számításait huzza keresztül.*

*Sírásig meghatottan vettem át a két
méter fát, meg se néztem a telepen,
mélyserges száználalm könnyein ke-
resztül, hogy rendesen kirakták-e.
Csak az én udvaromon, miután a „vál-
lon-behordásért” métereként egy
pengőt ki kellett fizetnem a fuvaros-
nak, eszméltem rá, hogy ellenőrizsem
mit is kaptam a pénzemért.*

*Hát rettenetes. Igazán éppen ideje,
hogy a város vezetősége közbelépjen
és bármennyire sirnak is a fások, te-
gye kötelezővé a mázsálással való el-
adást. Miniszteri rendelet szerint
ugyanis egy ürméter bükkfa 500 kiló
kell, hogy legyen, a cserhasáb pedig
550 kiló. Ez a mennyiség keresztmé-
terbe való kirakás esetén a legjobb
akarat mellett se mehet egy ürméter-
be bele. Hát még ha — mint az én
esetemben is — ilyen jóindulat nem
irányítja a fakereskedő üzleti tevé-
kenységét. Szakértők véleménye sze-
rint keresztméterbe való kirakással
alig négyszáz kiló fát adnak el a ke-
reskedők egy ürméterrel, ami a vá-
sárló közönségnek hallatlan megkáro-
sítása még akkor is, ha nem tökélete-
sen százaz írt vesztés, s a városi
alapijál.*

*S a végén még legyenek boldog, hogy
mégis sikerült két méter fát szerez-
nem. Mert óriási volt a protekcióm.
A kereskedő esküszik, hogy huszan
is elvitték volna telepéről a számom-
ra fenntartott két métert s egészen
bizonyos, hogy egyikük se zaklatta
volna őt reklamációkkal úgy,
mint én... (*)*

SE vége —

SE hossza

az Osztalysorsjáték nyeremény-huzásainak, se vége se hossza a nyerszámok felsorolásának a huzások kezdetétől.

Vegyen meg ma Osztalysorsjegyet, hogy Ön is a boldog nyerők között lehessen!

Sforza Katalin várának helyreállítása

Rómából jelenti különtudósítónk: Magyarországon különös érdeklődésre tarthat figyelmet az a hír, hogy Milánó nagy történelmi családjának egyik ősi műemléke felé fordult mostanában ismét az olasz közfigyelem. Hunyadi Mátyás király közbenjárására annak idején, Korvin János herceg ugyanis Sforza Blanca hercegnisasszonyt jegyezte el.

Most, a Forliban álló ősi várnak, amely Sforza Katalinnak volt a tulajdona restaurálását határozzák el. A helyreállítási munkálatoknál az a szempont érvényesül, hogy ez az értékes olasz műemlék minden tekintetben eredeti alakját nyerje vissza, mert itt is sok hiábavaló és zavaró hozzáépítést eszközöltek a századok folyamán.

Páger Antal vendégszerepel az erdélyi magyar újságírók első művészestjén

Kolozsvárról jelentik: A Magyar Újságíró Egyesület Erdélyi Rézsi Tagzata — mint jelentették — tíz művészestéből álló előadásorozatot rendez, amelynek jövedelméből az erdélyi magyar újságírók jóiért intézményeit kívánják megalapozni. Az előadásorozat keretében a legkitünőbb magyar előadók és művészek fognak szerepelni.

Az egyesület vezetősége felkérte Páger Antalt az országos nevű magyar színművészt, hogy a szeptember 26-án tartandó megnyitói előadáson fellépjen. Páger Antal megleghatag levelet intézett az egyesület ügyvezető alelnökéhez, amelyben a szereplést készségesen elvállalja. Páger Antal vendégfelépése az újságírók estjén annál nagyobb megüvöltetés, és érdekesség lesz, mert a kitűnő művész ezuttal nem mint színész, hanem mint előadó lép színpadra. Az erdélyi újságíróknak a felkérésére természetesen színészi pályájának történetét fogja elmondani, epizódokat elevenít fel életéből és Páger Antalt, az emiatt fogja bemutatni az erdélyi közönségnek. Páger Antal hasonló kérésnek eddig csak egy ízben tett eleget, amikor szülővárosában, Makón fellépett egy jótékony célú előadás keretében és emlékezetes sikert ért el az erdélyi magyar újságírók felkérésére eltérő attól az elvétől, hogy soha sem beszél önmagáról. Eppen ezért érthető, hogy az újságírók egyesület előadása iránt máris páratlan érdeklődés nyilvánult meg.

Elhalasztotta a törvényszék dr. Ferdényi Kálmán kabaláspataki birtokperének tárgyalását

Érdekes újabb tanuvallomások a nagyszabású birtokperben

Nagyvárad. Saját tud Pénteken délután folytatta a törvényszék dr. Hoványi polgári egyes bírja annak az érdekes és méreteiben is nagyszabású birtokpernek a tárgyalását. amelyet dr. Ferdényi Kálmán pápai kamarás indított 506 holdat kitevő, s keresete szerint kényszerítő körülmények következtében eladott, egykori birtoka visszaszerzésére.

Dr. Kaczián Kálmán vallomása után Kupán József 73 éves, pozsonyi születésű, mezőtelegi lakost hallgatta ki a bíróság. Kupán úgy vall, hogy ő a Lakatos-féle birtokból csak a földjével határos, 100 hold letarolt erdőt akarta megvenni 1918-ban. Ekkor mutatta be dr. Kaczián Kálmán a felperesnek és egyben közölte vele, hogy a felperesnek több esélye van a bir-

tok megkapására, mert rokonságban van Lakatosékkal. Ő, tanu, megegyezett felperessel, hogy az a birtok megvétele után neki száz hold letarolt erdőt átad. At is adott 100 ezer pengőt dr. Kaczián ügyvédnek, aki ezzel foglalta le a birtokot Lakatosnal.

Tanu a továbbiakban azt igyekszik bizonyítani, hogy felperes a birtokot már eredetileg parcellázási céllal vásárolta. Azt állítja, hogy már az első megbeszéléskor úgy egyeztek meg, hogy ő megvesz 100 holdat, felperes megtartja magának a 25 hold szőlőt, a birtok többi részét pedig parcellázzák s az abból származó nyereséget hárman felosztják egymás között, nem egyenlő arányban: a felperes kapott volna legtöbbit.

következő tanu. Elmondja, hogy ő elszőiben 1919 tavaszán képviselte felperest a megyeházán működő Román Nemzeti Tanács agrárbizottságánál a kényszerbérlet ügyében. A hangulat olyan volt, hogy a bizottságnál tárgyalni nem lehetett, az inkább csak parancsokat adott. Különösen nem voltak figyelemmel a birtokosokra és a gazdasági érdekekre, ha magyar birtokosról volt szó. Közvetlen tudomása van arról, mert kint volt a helyszínen, hogy 1918 őszén a kabaláspatakiak a birtokot önkényesen birtokba vették. Később is, mikor a felperessel kint járt a községben, a ház körül összegyűlt lakosok magatartása olyan fenyegető volt, hogy a tárgyalást abba kellett hagyni. Ő a felperessel folytatott tárgyalásából azt szűrte le, hogy az a birtokot meg akarja tartani. Sőt, a falusiakat is arról igyekezett meggyőzni, hogy a forradalom nem tart örökké, vegyék csupán bérbe a birtokot.

Néhány falusi ember kihallgatása után, akik többé-kevésbé a kényszer fenn nem állását hangoztatták, a bíróság a Ferdényi-Hosszú Pál és társai ügyében berekesztette a tanuki-hallgatásokat s a tárgyalás folytatását október 17-re tűzte ki. (M. F. V.)

Ellenbizonyíték, amire a tanu nem emlékszik

Felperes itt felmutatja a tanunak egy 1918 szeptember 16-ról kelt ajánlatát, melyben 384 hold erdőtalaj megvételére jelentkezik, ami viszont ellentmond annak az előbbi állításának, hogy ő csak 100 holdat akart megvenni a birtokból. Tanu a levelet átolvasva kijelenti, nem emlékszik erre az ajánlatára. Felperes erre felmutatja tanunak ugyanazon a napon kelt ajánlatát, mely arról szól, hogy a mezőgazdasági ingatlanokat 3 évre bérbeveszi. Tanu erre az ajánlatára sem emlékszik, bár elismeri, hogy az a sajátkezü írás.

A továbbiakban a tanu azt állítja, hogy felperes a birtokot már a megvétel után eladódva tette, azt döbbszóval kihirdette, a falusiak semmivel sem fenyegették, s annyi árat fizettek a földért, amennyit kért. Arra a kérdésre, hogy jelen volt-e a birtok eladásánál, kijelenti, hogy nem. Ő a

Mezőtelegd melléti tanyáján volt, mely 2 és fél kilométernyire van Kabaláspataktól. Elmondja még tanu, hogy a kifizetett 100 ezer koronát ő visszakarta felperestől.

A bíróság úgy dr. Kaczián Kálmán, mint Kupán Józsefet megeskette vallomására.

Ezután Flatt Jenő 76 éves mezőtelegi magánzó kihallgatására kerül sor. Vallomásában elmondja, hogy tanúja a felperes birtokában lévő szőlő utjában lévén, felperes gyakran megpihent nála s többször panaszkodott, hogy a szőlőt nem bírja tartani a falusiak miatt, akik azt folyton lopják. Végül el is adta azt Bács György telkesdi lakosnak.

Demjén Pável 80 éves kabaláspataki földműves a következő tanu, aki azt állítja, hogy ők felperestől kényszerbérletben nem vettek földet csak Sternbergtől.

Felperes boldog volt, hogy megszerezte az ősi birtokot

Dr. Pajor Kálmán nagyváradai táblabíró, tanu elmondja, hogy ő felperessel ebben az ügyben akkor tárgyalt, amikor az már a birtokot megvette. Felperes a birtok egy részét, nevezetesen az erdőt — illetve abból is csak egy bizonyos részt — el akarta adni, a birtok többi részét meg akarta tartani Felperessel folytatott tárgyalásai során meggyőződött arról, hogy felperes nagyon boldog volt, hogy a birtokot, mely után nemesi előnevét kapta, megszerezte s csak miután látta, hogy a birtokot nem tarthatja az akkori viszonyok miatt, határozta el magát annak eladására. Közvetlenül a román megszállás előtt, ő, tanu is járt kint Kabaláspatakon a birtok eladásával kapcsolatban, de akkor a falusiak semmitéle vételszándékot nem mutattak, mert az volt a hangulat közöttük, hogy a föld úgy is az övék lesz. Kaczián dr. irodájában többször összejött felperessel és Kupánnal, aki a birtok mezőgazdasági részét feleslegességbe akarta venni, de ő sem tudta ezt keresztül vinni, mert a falusiak benne voltak a birtokban. Osterreich Ede mezőtelegi gazdálkodó lényegtelen vallomása után Szabó Béla nagyváradai birtokrendező

mérnököt hallgatják ki. Elmondja, hogy azt a 115 hold letarolt erdőt, amit az orviseli emberek vettek meg, nem a felperes megbízásából parcellázta. Emlékszik, hogy úgy Brebán Mihályai, mint a többi emberrel tárgyalt és ők is fizettek.

Nagy György, kabaláspataki lakos úgy vall, hogy 1919 tavaszán ő kapott megbízást felperestől a birtok eladására. A birtokot már előzőleg az Agrár Bank is akarta parcellázni, amikor az még a Lakatosé volt és Sternberg bérelte. Szerinte a lakosok nem kényszerítették felperest a birtok eladására.

Dr. Fráter Pál, nagyváradai ügyvéd

A nagyváradai kir. járásbírósa.

Pk. 12556—1942—3. szám

Idéző hirdetés

A nagyváradai kir. járásbírósa közölni teszi, hogy Györfi István és neje felperesnek Bihareán Agoston és társa alperesek ellen 6000 pengő tőke és jár. iránt indított perében a per felvételére és érdemleges tárgyalására határnapot tűzött és felhívta a feleket, hogy 1942. évi november hó 20. napján délelőtt 10 órakor hivatalos helyiségben (törvényszéki palota emelet 33. ajtószám alatt) jelenjenek meg, egyezersmind pedig Bihareán Agoston, Stefani Silvia, Pulás Ilka alperesek részére — akik ismeretlen helyen tartózkodnak — ügygondnok dr. Kovács Károly ügyvédet (lakik Nagyvárad) nevezte ki.

A bíróság felhívja az alpereseket, hogy a fent megjelölt határnapon és órában személyesen vagy képviselőre jogosult és igazolt meghatalmazott álltal jelenjenek meg, mert ellenkező esetben az ügygondnok fog helyettük eljárni.

Nagyvárad, 1942. évi szeptember hó 22. napján.

Dr. Barcsay László s. k. kir. jb. alelnök.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYÉTEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, mind a modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, srt. Polgár szálló — Polgár arak)

ZSIDÓK A FRONTON

Megismételjük a címet, amely alatt hétfőn cikk jelent meg lapunkban a zsidó munkaszolgálatosok búcsúztatásáról. A cikk írója érdekes levelet kapott ezzel kapcsolatban egy zsidó munkaszolgálatos édesanyjától. Erre válaszol az alábbiakban. (Szerk.)

ASSZONYO

Levelét, amelyet tulajdonképpen nem is nekem, hanem a szerkesztőségnek írt, pár napos betegsémem miatt csak most kaptam meg s így csak most válaszolhatok reá. Azt írja benne, hogy a szerkesztőség fogadja P. J. munkatársa által írt cikkéért egy olyan, magát jó magyarnak érző zsidó asszony köszönetét, kinek fia szintén vasárnap vonult be Nagybányára. Azt is írja, hogy halálból megrendelte lapunkat és hogy nevét természetesen elhallgatja. Az aláírásnál, ahol mint tisztelő hívünk mutatkozik be, megismétli érzelmei megvallását és így fejezi be a formás, szép levelet: egy jó magyar zsidó asszony.

Asszonyom! Dicsekvés és mellőnézés nélkül elmondhatom, hogy kaptam már máskor is elismerő sorokat kisebb dolgokért és mindegyiknek tudtam örülni, de kevésnek úgy, mint az Ön levelének. El is teszem kedves emlékeim közé és mindig hűzkén fogom megmutatni bárkinek. Magam pedig sokszor elfogom még olvasni és próbálom kibetűzni tömör kerek mondataiból betűinek jellegzetes, nyugalmasan megrajzolt vonásai-ból a teljes értelmet, az egész lelket, az anyát, a zsidó anyát, a magát jó magyarnak érző zsidó asszonyt, az egész mélységesen nagy titkot.

Reménytelen kísérlet lenne, Asszonyom, egy rövid levél keretében heleszorítani mindazt, amit a zsidókérdés titkaiból eddig megértettem és Önrel is megértetni szeretnék. Nehény gondolatot azonban megemlíthetek. s erre éppen az Ön levele ad bátorságot és biztatást.

Asszonyom! Mi, ezen az oldalon, mindig tudtuk és vallottuk ezer gáncs, kritika, ellenség és lebeszélés ellenére, hogy saját népünk létkérdése a zsidókérdés őszinte feltárása és megoldása. Hirdettük, vallottuk, hogy attól a pillanattól kezdve, amikor ez a felismerés általános lesz egész Európában, már nem a mi jövőnk forog kockán, hanem a zsidóságé. Azt hiszem, ez a történelmi pillanat elérkezett. A magunk kérdéseiben most már a pozitív tennivalók légiói foglalkoztatnak. Családvédelem, népvédelem, faluvédelem, mezőgazdasági fejlődés, ipari tökéletesedés, népfőiskolák, munkásfőiskolák, szövetkezetek, kulturális igények, népi irodalom, nemes ponyva: ime, ezeket halljuk manapság minduntalan, s nem csak halljuk, hanem látjuk is megvalósítások terén. Ne lepje meg Önt. Asszonyom, hogy ezeket ilyen részletesen felsorolom. Csak arra szeretném felhívni a figyelmét, hogy a zsidósággal lassanként csak bűnügyi krónikáinkban, rendeleteinkben foglalkozunk s még így is többet veszünk azokkal, akik a mi népünkben

valók ugyan, de Önöknél tanulták az életfelfogást...

Asszonyom! Nem szégyellem betelni, engem mélységesen meghatott a vasárnapi búcsúztatás s írásra éppen az ösztönzött, hogy Önök az anyai szív örök törvényeinek súlya alatt éppen úgy állottak ott fiaik, hitveseik mellett, mint a mi anyáink és a mi hitveseink. Éppen úgy sirtak, éppen úgy rebegették a távozó után a búcsuszavakat, mint bárki a mi asszonyaink közül. De a kávéházak kopott márványaira könyöklő haditanács, a zsinagógák titokzatos félhomályában sugó-búgó vének és bölcsek parlamentje hiábavaló asszonyi gyöngeségnek tartja az Önök könnyeit. Az önök törvényei kegyetlenek és könyörtelenek. Önöknél nincs családvédelem, népvédelem, kislakás, faluvédelem, megszentelt föld, vérről szerzet haza, felszabadított országrész, csak egy öt világrész fölött misztikus homályba burkolózó bálvány, az Örök Zsidó, amely telhetetlen Molochként könyörtelenül nyeli el az Önök saját hazáját, megszentelt földjét, egymásközötti népi életéről megáldott vá-

gyait. S főképpen a zsidó anyák szívét tépi ki ez a szörnyű bálvány. Én úgy tudom, hogy egy nép asszonyai sem hordoznak vállukon olyan csüdes vértanúságot, mint Önök. Én úgy tudom, hogy Önöknél a legkevesebb joga van az anyai szívnek s az ügyekben a vének és bölcsek döntenek. A vasárnapi búcsúzás után sem Önöket fogják megkérdézni, hogy ezután mi következzen.

S végül még egészen röviden valamit. Asszonyom! Ne higyenek és ne örüljenek azoknak, akik az Önök népének gazdagságait hitvány szőlőért védelmezik. Azok se tévesszék meg, akik közülünk Önök közé vegyülnek. Önök is, ők is érzik mindig, hogy két külön világ polgárai még akkor is, ha nem tudják magyarizációját adni. Érzik akkor is, ha embervoltuk elszínen evickélnék s azzal nyugtatiák meg magukat, hogy nem merülnek a mélybe, mert ott csak az ellentétek szaporodnak. Mi, Asszonyom, a mélybe vágyunk s ha tudjuk, tapasztaljuk is, hogy ott ellentétek merülnek fel, meglátjuk, előhalásszuk a közös értékeket is. Ime, Asszonyom, így bukantunk az Ön anyai szívére is s ezt az anyai szívet éppen úgy szeretjük, éppen úgy dőlgetjük, mint a mieinket. Ezért kedves nekem az Ön levele is, ezért álltam megindultan azon a bizonyos vasárnapon az állomás előtt. Ezért állok mindig mélységes megrendüléssel az örök zsidó titok előtt...

Őszinte tisztelettel: (P. I.)

Könnyítést kérnek a magyar állampolgárság megszerzésének feltételeiben

A Magyar Szállodások és Korcsmárosok Országos Szövetségének beadványa a városi főispánhoz, a Kereskedelmi és Iparkamarához és az Erdélyi Párthoz

A Magyar Szállodások és Korcsmárosok Országos Szövetségének Nagyvárad és Biharmegyei Szakosztálya beadványt intézett Hl a t k y Endre városi főispánhoz, továbbá a Kereskedelmi és Iparkamarához és az Erdélyi Párt elnökségéhez, amelyben az alábbiakat fejté ki:

A 349.900—1942. B. M. rendelet előírja, hogy a visszacsatolt erdélyi és keleti részekben élő lakosság mily feltételek mellett nyerheti el magyar állampolgárságát, illetőleg milyen iratok bemutatása szükséges a magyar állampolgársági bizonyítvány kézhezvételéhez.

Ez már maga nehézkessé teszi az állampolgárság elnyerését és éppen ezért igen sokakban, érhetően, az a kérdés merül fel, hogy miért nem lehet egyszerűsíteni az állampolgárság elnyerésének módját a bécsi döntésben foglaltaknak megfelelően.

Sajnos, ez különösképpen érinti a vendéglátóiparosokat, mert a fentnevezett miniszteri rendeletől eltérően és

annak feltételeit súlyosítva, a 79.352—1941—II. P. M. rendelet, amely foglalkozik a visszacsatolt keleti és erdélyi részekben élő italmérési engedély-tulajdonosok magyar állampolgárságának elnyerésével kötelezően előírja még, hogy a folyamodó italmérési engedély-tulajdonos köteles igazolni felmenőit és ezeknek személyes körülményeit, továbbá köteles bemutatni egy helyhatósági bizonyítványt, annak igazolására, hogy a trianoni szerződés alapján Romániához csatolt területen, valamely községben 1917 július hó 26-tól 1921 július hó 26-ig illetőséggel lirt-e, tehát ebben a községben a közterhekhez hozzájárult-e.

A vendéglátóiparosokat, amíg az italmérési engedélyt el nem nyerik, azt lehet mondani mikroszaporításkusan megvizsgálják, különösképpen a családi viszonyok, erkölcsi viselkedés és nemzetlenség szempontjából.

Ezek után természetesen mély megdöbbenéssel kérdezik, hogy miért ir elő a rendelet a magyar állampolgárság elnyerésére vonatkozóan részükre lényegesen súlyosabb feltételeket és miért kényszeríti ezeket a becsületes állampolgárokat, hogy negyedszázad előtti körülményeket igazoljanak?

A továbbiakban különösen azok nehéz helyzetére hívja fel a beadvány figyelmét, akik Magyarország összeomlása után a román Okiráltságban voltak kénytelenek elmenni, hogy létfenntartásukat biztosítsák és a bécsi döntés után vagyonuktól kifosztva, mint me-

Horváth Imre:

Két őszi vers

NAGYURI LATOGATÁS

Nagyúr az ős s a fák is nagy urak. Felöltöztek — látod? — vörös aranyba s úgy fogadják a legfelsőbb parancsra jövő halált, mint úr fogad urat.

SZÖLLŐK KÖNNYE.

Szüreti zaj. Sirnak a szőlőtőkék. Szőlőszemek könnye kádba perég. Ha borra forrt — lehet szőkénél szőkébb! — szomorító s nehéz, mint a hegyek.

nekültek érkeztek a visszacsatolt területekre. Ezek a magyarok, akiknek nemzethűségéhez semmi kétség se férhet, mert kitartottak fajtájuk mellett, nem tudják a különböző regáti városokból a rendelet által megkövetelt okmányokat beszerezni. Még a fel nem szabadult erdélyi részekből is a lehetlenséggel határos igazoló okiratokat szerezni. Az említett miniszteri rendelet, folytatja a beadvány, többek között a Bukovinából vagy Boszniából hazatelepített magyarok számára is lehetlenné teszi italmérési engedélyek elnyerését. A magyar vendéglátóiparosok tudatában vannak annak a szükségesnek, hogy Magyarországon mindenekelőtt keresztény magyar emberek nyerjenek elhelyezkedést s ezért belátják, hogy szigorú és körültekintő eljárástól nem lehet eltekinteni, de ez a szigor, — fejté ki a beadvány — nem mehet odáig, hogy becsületes magyar emberek számára megközelíthetetlené tegye ezt az iparágat, illetve lehetlenné tegye annak további gyakorlását.

A beadvány végül kéri az illetékes helyi tényezőket, tegyék a kérdést jóindulatu vizsgálat tárgyává és hassanak oda, hogy az említett pénzügyminiszteri rendelet az idők követelményeinek megfelelően módosíttassék.

Ünnepélyes keretek között tartják meg a kolozsvári egyetem alapításának évfordulóját

Nagyvárad, Október 12-én ünnepélyes keretek között tartják meg a kolozsvári egyetem 70 éves alapításának évfordulóját. Az ünnepélyen megjelenik dr. Szinyei-Merse Jenő választás és közoktatásiügyi miniszter, aki ebből az alkalomból beszédet fog mondani.

Az évforduló napján tartják meg a felszabadított erdélyi és keleti részek tanítói értekezletüket. A nagyjelentőségű tanügyi értekezletre a megyében 25 tagú tanító jelenik meg élén dr. Martsa Dénes tanügyi tanácsossal.

Olvassa és terjessze a Magyar Lapokat

Márkás órák, ékszerek, disztároyak
nagy választékban
Arany, briliáns, ezüst beváltás
Ora, ékszer, szakszerű javítás
Viktor Arpád szakképzett órák és ékszerész
Rákóczi-ut 3. (v. Herbst)

Német-magyar közös harc a Don mentén

Irta: Stooss Herbert német haditudósító

Kovács Imre mélyen lehajolt fedezékében. A bolsevista vadászpilóta gépfegyverei ezuttal mégsem szólaltak meg. Késő csodálkozva emelkedett fel Kovács Imre és látta, hogy a szovjet gép ezuttal röplapokat szórt. Fitymálva felémelt közülük egyet és olvasta:

„Kedves Magyar Testvérek! Különtástan harcot vívtok Oroszország messzi térségeiben, mialatt hazátok fenyegetve van. Szaladjatok át hozzánk, akkor a háború után viszont-lathatjátok hozzátartozóitokat!”

Kovács Imre arcvonásai gúnyosan meg-rándulnak, eldobja a röpcédulát és önkéntelenül zubbonyának zsebéhez nyúl. Zhová a legutóbbi hazai levelet vette. Hazagondol övéire, szülőfalujára, ahol a bolsevizmust annakidején önmaga tapasztalta 1919-ben Kun Béla bandái el-árasztották a Debrecen melletti kis falut is és Kovács Imre éppen csak hogy meg tudta menteni a maga és fiatal felesége életét. Kovács Imre nem szereti az elméleteket és nem „filozofál”. — de azt tudja: ha a bolsevisták újra elérnek Magyarországot, minden odaveszne, amiért érdemes élni és dolgozni. Imre természetes ösztöne, lázadzik a kommunizmus ellen. Ő, de számos bajtársa is, akik eddig még nem ismerték ennek az ázsiai pestisnek a pusztításait. Oroszországban most eredeti, és helyszíni tapasztalatokat szerezhetnek. Ha a hazafias kötelességtudás és katonai fegyelem vezette a magyar honvédeket a Don-mentére, most az a felismerés is vezérli őket, hogy olyan feladatot kell megoldaniok, amely egész Európa érdeke. A magyar honvédek itt látják Európa csaknem valamennyi országának szerepét.

Június 28. óta a nehéz harcok a német-magyar fegyverbarátságnak számos bizonyítékát szolgáltatották. A magyar támadó lendület mindenütt keresztültörte magát. Különösen ki kell emelni a páncélos kötelékeket. A lovagkereszttel kitüntetett S. német őrnagy, aki mint őszekötőtiszt volt beosztva az egyik magyar páncélos hadosztályhoz, a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a magyar páncélosokról. S. őrnagy régi „páncélos huszár”, a lovagkeresztet őt 52 tonnás szovjetpáncélos megsemmisítéséért kapta. Július 21-én osztották be a magyar páncélos hadosztályhoz.

A magyarok — mondotta — jó bajtársak. Az új páncélos fegyvernemmel teljesen összeforrottak. Valósággal beleszerettek páncélosaikba! Ez a fegyvernem felel meg talán legjobban a régi huszárak szellemének, akiknek ősi díszességét akarják továbbvinni. Ez a szellem tölti el a páncélosok minden tagját és parancsnokukban annyit: támadóakarat van, hogy legszívesebben minden vállalkozást maga vezetne.

S. őrnagy elmondotta a Don mentén lefolyt hősi harcok egyik részletét.

— K. várost mindenképpen be kellett venni, mert a bolsevisták onnan állandó fenyegetés alatt tartották a német ellátóvonalakat. A magyar páncélosok egyik osztaga azt a feladatot kapta, hogy együttműködve az egyik német gyalogezreddel, foglalja el a szélmalom-dom-

bot, a város előterében uralkodó magaslattal és magának a városnak északnyugati részét is és ott vegye át a német és magyar csapatok meginduló együttes támadásának oldalbiztosítását. A feladat nehéz volt, mert a bolvisták a szélmalom-dombot húsz-harminc méterenként teletüzdelték páncéltörő ágyúkkal és S. város házait kísérődök-ké alakították át. A páncélosoknak minden egyes ellenállófészkét külön-külön kellett lehengerelni. El is nevezték a német és magyar katonák „kis Sebasztopol”-nak a Don-menti szovjet várost.

K. német ezredes, a szélmalom-dombnál harcban vetett német gyalogezred parancsnoka el volt ragadtatva a magyar támogatástól.

— A magyar páncélosbajtársak — mondotta — ragyogóan támogatnak minket és lehetővé tették feladatunk végrehajtását. Minden egyes katona bátor tetteket vitt véghez. A magam szemével láttam, amint két magyar páncélos tiszt, Bojársky Attila és Telkes Károly hadnagyok, miután tulajdonkép-

peni páncélos munkájukat elvégezték, kiugrottak a harcokcsiból és kézigránáttokkal füstölték ki a bolsevista fészeket. El voltunk ragadtatva ettől a látványtól, annál is inkább, mert olyan el-lenséggel álltunk szemben mi és a magyarok, amelyet vezetői a teljes fel-lördésig hajszoltak a küzdelemben. Tüzerőnket hatásosan fokozták a magyar páncélos vadászok, a híres „Nimródok”. Ugyanekkor a légifölényt a magyar vadászpilóták biztosították. Ami a Don-menti szovjet város körül történt, az valóban: a példás fegyverbarátság!

A magyar páncélos katona, éppúgy mint a német is, tegező viszonyban áll harcokcsijaival és fegyvereivel. A harcokcsii mellett üti fel sátrát, mellette él, harcol és pihen. Amikor nincs bevetés, derékre vetkőzve, olajosan, kormosan ott tevékenykednek a páncélos honvédek „barátjuk” körül és mindent megtesznek, hogy a piros-fehér-zöld keresztet hordozó páncélokcsik újra méltóan harcolhassanak, amikor erre parancsot kapnak.

Kluge tábornok Rzev előtt vezeti a védelmet

Kötéláltali halálra ítélték a gyilkos cigánylegényt

(MTI) A kaposvári törvényszék az öt falopáson tettenért erdőört fej-rögtönítelő tanácsa Orsós-Bogdán széjével agyonverte, kötéláltali halál-ra ítélte.

Kiegészítik a tűzoltóságok felszerelését

Vitéz Kiss Lajos országos tűzen-dészeti felügyelő elrendelte, hogy a tűzoltóságokat legkésőbb a jövő év áprilisáig olyan kárelhárító eszközökkel, műszaki mentőszerekkel és egyéb felszereléssel kell ellátni, amelyek a légitámadások által okozott veszély elhárítására a legalkalmasabbak. Az

országos tűzrendészeti felügyelő a gyártási kérdések megvitatására, a hadianyaggyártás országos felügyelő-jének, a Magyar Szabványügyi Inté-zet, valamint az érdektelt gyárak ki-küldöttjeinek részvételével értekezle-tet tartott és megnyugtatólag megál-lapította, hogy a szükségletet kielé-gítő módon lehet fedezni. A megál-lapodás szerint rövidesen elkészül 300 darab, motorfecskenővel felszerelt tűzoltó-szer, 300.000 nyomótömlő, 30.000 darab tűzoltósík és ugyan-csak a legrövidebb időn belül teljesítik mindazokat a tűzoltó-szer szállítá-sokat, amelyek eddig anyagi hiány miatt késedelemben voltak. (Nagy-Tud.)

UTAZÁS A FOLD KORUL

A fényezett homlokúak szövetsége

Az amerikai Bostonban a város ko-paszai „A fényezett homlokúak tes-tvéri közössége” címmel egyesületet alakítottak. A különös szervezetelés célja, hogy közös erővel kényszerít-sék a borbélyokat hajmaradványaik felelősen való kezelésére.

Házasság halottakkal

Japánban három fiatal leány el-esett vőlegényeik hamvaival kötött házasságot. A három leány örök hi-séget esküdött az elesett katonáknak és nyomban egy katonai kórházba vo-nult be önkéntes szolgálatra.

A négypupu teve legendája

Hobeida arab város piacán egy négypupu teve cserélt gazdát. Egy arab legenda szerint a négypupu teve csodája csak minden négy százédben egyszer fordul elő és a teve gazdájá-nak nagy szerencsét hoz. A babonás hiedelemnek a szerencsére való része a jelen esetben csakugyan beigazo-lódott: A teve tulajdonosának a legen-dára hivatkozva, több mint 50.000 pengőért sikeresül csodaállatán túl-adni.

Szerelmi vallomás 1115 nyelver

Egy párisi nyelvtanár a „Szeret-lek!” mondatot 1115 nyelvre fordí-totta le, a fordítást vörös szatván-börbe köttette és születésnapja alk-alomával ezzel a szerelmi vallomással lepte meg feleségét.

Az optimizmus világrekordja

Az amerikai haditengerészek szö-vetségének ezidei közgyűlésén a 2500 résztvevő határozati javaslatot fog-a-dott el, mely szerint a szövetség jó-vő évi közgyűlését Tokióban fogják megtartani. A határozathozatali hosz-szú vita előzte meg, hogy az értekez-lest színhelyéül ne Berlint válasszák-e inkább. A japán tengerészeket a hír nem nagyon rendítette meg és előzé-kenyen felajánlották fogolytáborai-kat.

Kávéházakban és vendéglőkben kéri-f Magyar Lapok et

Most elent meq:

Dr. Eröss Alfréd
összeállításában

Egyház és Ele

erdélyi katolikus évkönyv

Ara 6 P

Beszerezhető a Magyar Lapok
kiadóhivatalánál

ZONGORA és HARMONIUM
vásárlás előtt keresse fel bizalommal
JURASZIK

ZONGORA, ORGONA ÉS HARMONIUM
készítő üzemét, Sasfalva, I. em. sz. utca, 11. sz. ajtó, 11. sz. ajtó
és javítást garancia mellett a legkisebb költségekben a sz. utca, 11. sz. ajtó, 11. sz. ajtó
állami kitüntetéses és országosan ismert. Telefon: 25 65

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5. SZÁM.
 Telefon: 12-27.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30,
 félre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekkzámlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

* Az életbiztosításnak szövegtelen tájékoztatója van. Mindenki megtalálhatja köz. tük a körülményeinek megfelelőit. Forduljon bizalommal az 1857-ben alapított legrégebbi magyar biztosítóhoz: az **ELSŐ MAGYAR ALTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁGHOZ**, mely készséggel segítségére lesz a legmegfelelőbb életbiztosítási módot, kiválasztásában. Helybeli főgynöksége: Szent László-ter 2.

TARKA LEÁNYNAP október 18-án, vasárnap délelőtt 9-11-ig, délután fél 4-6-ig Pray György-utca 5. szám alatt. A Katolikus Leányok Országos Szövetségének (KLOSZ) várad-i csoportja szeretettel hívja meg „tarka leánynap”-jára azokat a 4 vagy több középiskolát végzett leányokat, akik a heti munka után szívesen áldoznak egy egész vagy egy fél napot arra, hogy tudásukat fejlesszék, kedélyüket mélyítsék egy olyan tanulmányi nap keretében, melyben a torna és éneklés-órától kezdve, a háztartási bemutatón át a komoly előadásig és elmélkedésig minden megtalálható színes, üde összeállításban. Jöhetnek erre a tarka leánynapra olyanok is, akik nem tagjai a KLOSZ-nak, sőt rendszeresen nem is akarnak bekapcsolódni a mozgalomba, de egy-egy ilyen napot szívesen áldoznak rá a lelki többletükre. Előadónk az alkalommal dr. Dávid László kolozsvári teológiai tanár lesz. A tanulmányi nap részvételi díja személyenként 50 fillér. Leányok, jöjtek, várunk!

FELHÍVÁS A DELAWARE SZŐLŐBIRTOKOSOKHOZ. Delaware szőlőbirtokosok, e kitűnő borsfajnak — amely mint óbor közvetlen a tokaji után következik — az Érmellék megboncolásával az Érmellék Gyöngyvé fejlődött, a zárt direkttermék sorából való kivételése és az érmelléki szőlőmunkások eddigi kereseténél további fenntartása érdekében országos mozgalom indítása végett tudassák címüket azonnal a beültetett terület nagyságának megjelölésével Kágyára (Biharmegye), gellénfalvi Gellén Edith, vagy ifj. nemes Jedlicska István kágyai szőlőbirtokosokhoz.

POSTAI CSOMAG KORLATOZÁS A MTI jelenti: A m. kir. kereskedelem-ügyi miniszter rendelete értelmében, nyomtatványokból, könyvekből, árjegyzékekből, árumintákból, a postahivatalok október 9-étől kezdve 1942. január 3-áig egy feladótól legfeljebb ötszáz darabot vehetnek fel. A korlátozás nem vonatkozik az időszakos lapokra, gyászjelentésekre, vásári értesítésekre, karácsonyi és újévi üdvözlőkre.

KORONA Filmszínházban Csak 16 éven felülieknek.
 Ujszerű, érdekes, izgalmas, szerelemmel átfutott sablonmentes film
Mária két éjszakája
 Szilágyi Szabó Eszter, Uray, Csontos, Gregus, Pataki, Latabár

CREDO HIREK. A férfi „Credo” közös szentáldozását, mint az előbbi felhívásunkban már jeleztük, vasárnap, 11-én tartja a várad-olaszi plebánia templomban és nem a várad-szölösi templomban, mint az tévesen közöltetett. **Elnökség.**
Rossini ünneplése Rómában. Az idén van 150. évfordulója Gioachino Rossini születésének, jelentik Rómából. A nemzeti kultúra miniszteriumának kezdeményezésére ezt a jubileumot méltó keretekben ünnepelte meg a hálás Olaszország. Az olasz királyi Operaház ünnepi keretekben mutatta be a nagy mester legszebb alkotásait (A tolvaj szarka, Az olasz nő Algirban, Tell Vilmos, A sevillai borbély, Cenerentola.)

Kedves nagyváradi katolikus magyar leányok!

Mint a KLOSZ (Katolikus Leányok Országos Szövetsége) nagyváradi csoportjának védnöke, hivlak Benneteket a harangok hívó szavával nagy kézilógóra!
 Gyülekeztek a KLOSZ tiszta leánybögője alá, fogjátok meg egymás kezét olyan erősen, hogy azt senki többé el ne engedjétek! Ha összefogtok sziklaszilárd hittel, miénk a győzelem!
 Hivlak Benneteket a gyárak szíriénájának hángájával nagy munkára!

Márkás
fegyverek, revolverek
 és minden nemű föltények kaphatók
Jakab László
 Rákóczi-ut 4.

Kukoricaisztra lehet becsorélni a kenyérgabona jegyzelvény egyrészét. A MTI jelenti: A m. kir. közellátásügyi miniszter rendeletet adott ki, melynek értelmében azokon a kárpátaljai és erdélyi területeken és törvényhatóságokban, ahol a lakosság kukoricaisztra fogyaszt, a kenyér gabonajegy hát elzavényének kukoricajegyre való becsoré- lését lehet kérni az illetékes közégi elöljáróságoktól folyó év november hó 30-áig.

FARKAS FERENC KAPTA A KLÉBERSBERG EMLÉKDÍJAT. A Magyar Országos Tudósító jelenti: A gróf Klébersberg Kunó Országos Emlékbizottság gróf Klébersberg Kunó elhunytának 10. évfordulója alkalmából a Magyar Tudományos Akadémián emlékülést tartott. Az ülésen a tudományos élet kitűnőségei közül igen sokan jelezték meg Korniss Gyula elnöki megnyitóját után sopronyi Thurner Mihály Sopron város nyugalmazott polgármestere mondott emlékbeszédet Klébersberg Kunó grófról. Azután kiosztották az 1942. évi Klébersberg emlékdíjat és emléklapetteket. Az idei emlékdíjat Farkas Ferenc, a kolozsvári Nemzeti Színház karigazgatója, a kolozsvári konzervatorium tanára kapta. Az emléklapetteket a Magyar Népművelők Társaságának, a marosvásárhelyi Kemény Zsigmond Társaságának és a nyíregyházi Beessenyei Társaságnak ítélték oda.

Kenyer- és tej-jegyrendszer Svájcban Berlinből jelenti: (MTI) A Német Táv- irati Iroda jelenti: Svájcban október 18-án életbelép a kenyér- és tej-jegyrendszer.

Szövetet, bélésárut

olcsón, régi jó minőségben még On is vehet az **IVÁN** posztóházból Kossuth-u. 1. Sas-palota Óskeresztény magyar cég

MEGHÍVÓ. Rendes évi közgyűlése, melyet a Baross Szövetség Nagyvárad és vidéke Szervezete folyó hó 14-én, szerdán délután 6 órai kezdettel tart. Ezen közgyűlésünkön tisztújítás is szerepel. Kérjük a Baross Szövetség összes tagjait a pontos megjelenésre annál is inkább, mert az elsőfokú rendelet folytán a gyűlést 9 óra előtt be kell fejezni. Felkérjük tagjainkat, hogy tagdíjfizetési könyveceikéjüket igazolás végett mindenki hozza magával, mert ez szolgál igazolásul a közgyűlésen való részvételre. **Elnökség.**

Szoharint csak orvosj rendeletra adnak ki. A MTI jelenti: A belügyminiszter és közellátásügyi miniszter rendelete alapján, szoharint a gyógyszer-tárak csak orvosj rendelőnyre szolgáltathatnak ki. Egy betegnek egy hétre legfeljebb száz tablettát adhatnak ki.

Választmányi ülést tartottak a segédhivatali tisztviselők

A mintegy 300 tagot számláló nagyváradi segédhivatali tisztviselők érdekszervezete a Segédhivatali Tisztviselők Országos Szövetsége nagyváradi helyi csoportja folyó hó 9-én a vármegyháza kistanácstermében tartotta választmányi ülést. Az ülésen Selényi Vilmos városi irodaigazgató elnökelt.
 A Kormányzóhelyettes úr öfomléltága önfeláldozó hősi halála, valamint a keleti harcúterén hősi halált halt honvédeink iránti kegyeletének egy perces néma felállással adott kifejezést a választmány.
 A tárgysorozat keretén belül tárgyalásra került a segédhivatali tisztviselők nehéz gazdasági helyzete. Köszönetet savaztak Biharvármegye és Nagyvárad

thj. város községének a megeazavazott téli bezerzései eegélyért, egyben kérik az Országos Központot, hogy a kormányhatósági jóváhagyás, valamint a téli segélynek az állami, O. T. I. stb. tisztviselőkre való kiterjesztése iránt a szükségselelépeket tegye meg. A Stosz. hivatalos lapjából örömmel értesült a választmány, hogy dr. Soós István polgármester a Városok Országos Szövetségének ülésén élesen állást foglalt a 120 pengős ideiglenes alkalmaztatások ellen és ezzel a Stosz. egyik sarkalatos programpontja mellett szegezte le magát, s ezért utasította az elnökséget, hogy dr. Soós István polgármesterhez köösönő levelet intézzen.

Pártoljuk a keresztény kereskedelmet

Szeretettel hív és vár Benneteket nagyváradi leányok az október 18-i „Tarka Leánynap”-ra, a Szociális Testvérek Pray György-utca 5. szám alatti otthonába
 vitéz GÓTHAY BÉLANÉ,
 A KLOSZ nagyváradi Csoportjának védnöke.

Nagyváradi Iparosok Hitelszövetség Temetkezési Egyesülete értesíti „A” csoportjának tagjait, hogy Zimmer József, Páth János, Muhari János és Nalavajkó Józsefné (631, 632, 633, 634), a „B” csoportból Csátó János és Balogh Lajosné (300, 301-ik) tagunk meghalt. Ezért az esedékessé vált 40, illetve 44 fillér befizetendő az egyesület pénztárába vagy a pénzbeszédőnknek. Az elnökség.

Magyar nyelvű istentiszteletet tart a görögkeleti egyház

A nagyvárad-i magyar görögkeleti egyház vezetősége krisztusi szeretettel adja híveinek tudomására, hogy f. hó 11-én vasárnap d. e. 10 órakor a központi udvarán lévő templomban magyar nyelvű istentiszteletet tart, melynek meghallgatására tisztelettel meghívja.

Nagyvárad thj. város adóhivatala.

Arverési hirdetmény

Alulírott városi végrehajtó közhírré teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600. P. M. rendelet 67-69. szakasza alapján az első árverést 1942. október 20-án d. e. 11 órára, a másodikat 1942. október 30-án d. e. 11 órára a városi közraktárban (Thaly K.u. 2.) kitűzöm.

ÁRVERÉSI FELTÉTELEK:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyed része erejéig tesznek vételi ajánlatot.
2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékére való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.
3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalékos.
4. A vételárát azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1942. október 8-án.

Kuszondi Frigyes, végrehajtó.

A kiadmány hitelül: Mesterné, kiadó

Nagyvárad thj. város adóhivatala.

Arverési hirdetmény

Alulírott városi végrehajtó közhírré teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600. P. M. rendelet 67-69. szakasza alapján az első árverést 1942. október 21-én d. e. 11 órára, a másodikat 1942. október 29-én d. e. 11 órára a városi közraktárban (Thaly K.u. 2.) kitűzöm.

ÁRVERÉSI FELTÉTELEK:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyed része erejéig tesznek vételi ajánlatot.
2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékére való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.
3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalékos.
4. A vételárát azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1942. október 8-án.

Nyerges Kálmán, végrehajtó.

A kiadmány hitelül: Mesterné, kiadó.

Október 15-én választmányi és közgyűlést tart a Régészeti és Történelmi Egylet

A „Biharmegyei és Nagyvárad-i Régészeti és Történelmi Egylet” újból megkezdte működését az újonnan jóváhagyott szabályzat szerint. Első közgyűlésére nem bocsát ki külön névre szóló meghívót, hanem e közlemény által hívja meg régi tagjait és mindazokat, akik a magyar kultúráért lelkesülni tudnak. A „Biharmegyei és Nagyvárad-i Régészeti és Történelmi Egylet” 1942. októ-

ber 15-én, délután 6 órakor tartja választmányi, fél 7 órakor pedig közgyűlését a Katolikus Körben s erre a régi tagokat s az érdeklődőket tisztelettel meghívja az Elnökség.

Közgyűlési tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Könyvtári jelentés. 4. Múzeumügyi jelentés. 5. Pénztári jelentés. 6. Tisztújítás.

Első toborzás a Női Önkéntes Munkaszervezetbe

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Péntek délután 4 órakor volt az első toborzás a Női Önkéntes Munkaszervezet első kerületi munkabizottságának Esküút 6. szám alatti helyiségében. Több száz fiatal magyar nő jelentkezett önként az önkéntes női munkaszervezet keretén belül megalakult híradócsoporthoz. A 16-26 éves, legalább négy középsikolát végzett jelentkezők közül csak azokat a fiatal lányokat és gyermektelen fiatal asszonyokat vették fel, akik nincsenek állásban, fizikailag

és szellemileg alkalmasak a kívánt szolgálatra, igazolták személyazonosságukat, származásukat és állampolgárságukat. Az önként jelentkezők közül azok, akik bevéltak, aláírták az esküokmányt. Az okmányt aláíró, a harctérre induló, vagy már kint harcoló katonák helyett végzik a telefon, táviró, képtáviró és a légvédelemnél a riasztószolgálat teendőit, ha erre szükség mutatkozik, ott ahol jelentkeztek és ott ahol kiképezték őket.

SZÍNHÁZ

Aranysárga falevél

— Operette bemutató a Szocialisti Színházban —

Négy vagy öt többé-kevésbé szellemes pár boronálódik össze Erdélyi Mihály „Aranysárga falevél” című operettjében, el lehet képzelni mennyi mulatságos bonyodalom kibogozása után. A szerző természetesen nem veszi tulságosan komolyan ezeket a bonyodalmakat, nem sok gondot fordít a jellemények helyzeti megoldására vagy lélektani megalapozására s ez még előnyére válik a darabnak, nem okoz a nézőnek semmi fejtörést. Jönnek-mennek a szereplők, alig tudható, hogy honnan, hová, hogyan és miért, apró félreértések gátolják a végkifejletet, nehogy az Istenért már az első felvonás végén egymásra találjanak a szerelmesek s közben tengeteg alkalom kínálkozik nem nagyigényű, de rendkívül mulatságos és néha nemcsak ostoba, hanem szellemesnek is mondható bohóságokra, táncokra éppúgy, mint kissé szirupos,

de azért nem emélyítő, érzelmes dalokra és jelenetekre.

A színészek nagy kedvvel és lendülettel játszottak. Legnagyobb sikere Szabó Ernőnek volt, akinek Latalbár-stilusu mókáin majdnem betegge nevelte magát a közönség. Mindiárt utána Mátyás Verát kell említeni. Kellemes, vonzó jelenség és senki se fogja szeméret vetni, hogy nem a nagy primadonnák modorában oldja meg feladatait, hanem egyszerűen szeretetre méltó nőalakot ábrázol, akiről könnyű elhinni, hogy olyan daliák vetélkednek érte, mint Daniss Győző és Márai Ede, az ezuttal bemutatkozott vígjátéki bonviván. Daniss kissé súlyos talán operettben de kitűnő megjelenése, kellemes beszédhangja és alakítókézsége itt is érvényesül. Márai egészen fiatal színész, illuziót keltő volt a játéka s fejlődésképesnek látszik ebben a szerepkörben. Göndör Klárinak sok alkalmat nyújtott a darab, hogy kedvességét, üdéségét és egyéni bájait megragogtassa. Remek mozgásával, túláradó, imposztoros kedélyével, amiben már a humor figyelemreméltó jelei is mutatkoznak, sok tapsot aratott. A humor a hölgyek között Szófi Arany alakítása képviselte egy kacsiás menyecske szerepében, tulzásoktól mentesen, jóízűen. Pákozdy Ferenc kedves síheder volt, tőle még sok jó alkalmat vár Nagyvárad közönsége. Fajk Rózsai, Telek Ica, Balogh Ica és Mikes Béla kisebb szerepeikben szerencsésen egészítették ki az együttest.

Ki kell emelni Utó Endre pompás új díszleteit, a rendezést, ami Daniss Győzőt dicséri s a zenekar vezetését,

amiben Szathmáry Endre karnagy ezuttal is kifogástalan teljesítményt nyújtott. (*)

Színházi iroda közleményei:

Szombat este „A”-bérletben, vasárnap délután 3 órai és este háromnegyed 7 órai kezdettel az *Aranysárga falevél* című operett-ujdság van a színház műsorán, amely a tegnap esti bemutató előadásán oly hatalmas és osztatlan sikert aratott. Bámulatosan pazar kiállítás! Teljesen új, eredeti díszletek! Humor és vidámság! Pompás táncok! Fülbemászó muzsika! A nagy érdeklődésre való tekintettel ajánlatos jegyekről idejében gondoskodni.

Luxemburg grófja, Lehar Ferenc gyönyörű muzsikájú nagyoperettje hétfőn este háromnegyed hét órakor a Népművelési Bizottság rendezésében kerül színpadra.

Tűzvész, Keith Walter világsikert aratott ezinjátéka kedd este kerül színpadra Sármasi Miklós rendezésében, új szereposztásban. Hottó Éva felléptével.

Előkészületben Német Mária vendégfelléptével Verdi: Trubadúr című operája.

HETI MŰSOR:

Szombat este: Aranysárga falevél. „A” bérlet.

Vasárnap d. u. 3 órakor: Aranysárga falevél.

Vasárnap este: Aranysárga falevél.

Hétfő este: Luxemburg grófja.

Kedd este: Tűzvész.

Szerda este: Aranysárga falevél.

Csütörtök este: Aranysárga falevél.

Tudja-e Ön...

... hogy egy modern aforizmaköltő szerint az asszony tükör nélkül olyan, mint a ködben hánykódó hajó? Az asszonyok sokkal többet tudnak a férfiakról, mint amennyit a férfiak sejtjenek, de többet sejtjenek, mint amennyit a férfiak tudnak... Az asszony a férfi szerelmének nagyságát annak az ostobaságnak nagysága szerint értékeli, amelyet a férfi szerelméért elkövet.

... hogy a legjobb házörzöllat a gorilla? Averro, portugál Afrikakutató Lisszabon mellett lévő lakásába betörő akart bejutni. A tudós Afrikából hozott pompás gorillája azonban a betolakodót már a parkban fülöncsipe és úgy elagyabugyalta, hogy ez sebbe belehalt.

... hogy Arnold Bockling nemcsak kitűnő festő volt, hanem rendkívül szellemes társalgó is? Egy újgazdag büszkén mutatta be a nagy festőnek hatalmas festménygyűjteményét és eldicsekedett azazal, hogy ezt az értékes kincset halála után egy jótékony egyesületre szeretné hagyományozni. Megkérdezte a festőtől, hogy milyen egyesületet gazdagítson gyűjteményével. A festő így felelt: „Ha szabad valamit tolmácsolnom, akkor adományozza gyűjteményét a vakok egyesületére, ott lesz a legjobb helyen.”

... hogy Strauss János, a nagy keringőkirály nem tudott keringőt táncolni? Következőket írja egyik barátjának: „Nem is hiszed, hogy milyen gyakran kérnek fel arra, hogy ne csak játszam keringőimet, hanem táncoljak is dallamukra. Nagyon jól tudod, hogy soha életemben nem voltam táncos és így valamennyi csábító kérésre, sajnos csak nemmel felelhetek.”

Szörmek, bundák

nagy választékban

HALASZ IMRE

szörme üzletében

Kazinczy Ferenc u. 4. Telefon: 18-90.
(Színház mellett)

Javításokat felelősséggel pontosan eszközöl

Japán csak olyan gépet vet harcba, amely utolsó szögéig japani munka

Hogyan látja el gépekkel Japán félelmetes és titokzatos légihaderójét

Tízannyegyszer kilométernyi távolságból csak a bámulatos japán légi sikereket látjuk, de a japán légihaderóról vajmi keveset tud Európa népe. Japán berlini követésének légügyi attaséja erre vonatkozólag érdekes adatokat bocsájtott a B. L. útján szerkesztőségünk rendelkezésére. Ezekből az adatokból bleepillanthatunk abba az alkotó munkába is, amely távol-keleten folyik a távol-kelet újrendezésével kapcsolatban.

A japán légihaderó a földkerekség legfiatalabb nagyszabású légihaderója a általános fejlesztését csak a kínai háború első évében határozta el a japán kormány. Erre vonatkozólag az első forradalmi jelentőségű lépése 1937-ben következett be, amikor a véderő összköltségvetésének már 27 százalékát a légihaderó fejlesztésére szánták. Ez a százalékarány állandóan emelkedett, 1940-ben elérte a 48 százalékot is. Azóta természetesen különösen erős a fejlesztés foka, — ami érthető is. Szervezetileg tekintve, 1942. májusáig a japán légihaderó nem volt önálló legyvernem, hanem ma szárazföldi és tengerészeti főparancsnokságok alá tartozott. 1942 májusában főleg a német minta után megteremtették háromzweig géppel *Dohihara* légitábornagy vezetése alatt az önálló japán légifegyvernemet. Emellett azonban fenntartotta Japán a régi rendszerét is, — az új önálló légihaderó a régi kereteken belül alakult önálló feladatok teljesítésére. A legnagyobb harcászati és taktikai egység a „*hikkoshudan*”, amely három repülőhadosztályra, hadosztályonként három repülőezredre tagozódik. Egy japán repülőezred szervezetileg, — tartalékgépek nélkül — 243 repülőgépet foglal magában. Minden haderesőparancsnokság egy, vagy két *hikkoshudan* fölött rendelkezik. Hogy hány *hikkoshudan* áll az egész haderó rendelkezésére, az természetesen szigorú katonai titok, de minden körülmények között lényegesen több, mint ahogyan azt Japán ellenségei elképzelik a meg vagyunk győződve arról, hogy az ellenséges világ elképpelve értesül majd Japán légihaderójának tényleges nagyságáról!

Kevés típus, de valamennyi jól kipróbált

A japán repülőgépipar magánkézben van ugyan, de természetesen a legszigorubb állami ellenőrzés alatt áll. Sajátos és teljesen önálló az a repülőgépipar, amelynek gyártmányai a távolkeleti adottságokhoz idomulnak. Távolsági repülőgépeknek más előfeltételei vannak, mint bárhol másutt, a gyártandó gépeknek ezekhez az előfeltételekhez kell alkalmazkodniuk. A távolkeleti légitérlet elősorban a hihetetlen nagy távolságok jellemzik, majd a nagyfokú hőmérsékleti különbségek. Erősebb viharokkal szemben is ellenállóknak kell lenniük a gépeknek, mint máshol, — ezeket a szempontokat erősen figyelembe kell venniük a gyártásnál. A gyors fordulási képesség mellett csak másodrendű fontosságú a nagy sebesség, a nagyobb akciórádiusz mellett eltörpül az erős fegyverzet jelentősége. A nagyobb távolságoknál nehézkesebb az utánpótlás, — ezért szerkezeti és alkatrésziileg csak a leggyorsabban megszerkesztett gépek jöhetnek számításba, — ennek megfelelően a japán légihaderó csak kevés géptípus fölött rendelkezik, de valamennyi kipróbált és százszázaléki a távolkeleti adottságokhoz idomult.

A japán gépgyárak közül csak egy gyárt kizárólag repülőgépeket, ez a *Nakajima* repülőgépgyár. A többi gyár

ak, *Kobehan* a *Kavasaki*, *Tokióban* a *Mitsubics* gyárak egyéb harcigépeket, páncélosokat, tengeralattjárókat és hadihajókat is gyártanak. A japán gépépítő technika megalapítója amerikai és angol mérnökök mellett elősorban *Vogt Richard* német mérnök, aki 1923—1933 között a *Kavasaki* gyárban dolgozott a még ma is használt nyolc géptípust szerkesztett.

A Súlyom és a japán Zubo

A most folyó háború legjobban bevált repülőgéptípusa, különösen pedig tengeri csaták diadalmas hőse a *Mitsubicsi-féle Hayabusa* romboló repülő. *Hayabusa* magyarul annyit, mint *Súlyom*. — a gép egyébként kétfedelű alsószárnyépitésű, 550 km. sebességű típus. 1939-ben kezdte meg a gyár futószalagon gyártani. A kétüléses rombolóvadászgép két szerkesztőjét, *Kubo* és *Nichizava* mérnököket 1942 április 1-én a japán kormány a gép szerkesztéséért

húsz-húszezer yen jutalomban részesítette. Ennek a géptípusnak az érdekessége az, hogy a törzere szerelve, a két szárny között két 450 literes tartalékbenzintartályt visznek magukkal. A gépek harciselekményeik megkezdéséig ezekből táplálják motorjaikat, a harc megkezdésekor azután bombavetőszerszék segítségével gyújtóbombaként dobják le a tartalékanyagot.

Felderítő, könnyű és nehéz bombázók mellett kétmotoros zuhanóbombázókat is gyárt a japán repülőgépipar. A japán zuhanóbombázókna érdekessége, hogy bombáikat teljesen a törzsbe zárva hordják magukkal a ezeket csak a zuhanás megkezdésekor tolják a törzsön kívüli vetőszerszékbe.

Legújabb típusú
r á d i ó k
Korékpárok, varrógépek részleteire is.
Pálffy Jenő Kúria-terület
Mussolini-tér 16. Telefon: 15-24.

Csillagmotorok az előtérben

A japán motorépítés előszeretettel alkalmazza a léghűtéses csillagmotort, a természetesen ennek ikerváltozatát is. *Nakajima* már másfélévvel ezelőtt kétezer lóerős ikercsillagmotorokat gyártott a ezek különbözőképpen váltak be a nagy kiterjedésű légitérben. A jövő irányát tekintve, a japán repülés érdeklődésének előtérben a csillagmotor áll, bár a vízhűtéses sorosmotorok fejlődését is állandó figyelemmel kísérik és például egyes géptípusok a *Daimler-Benz-féle DB. 601* jelzésű vízhűtéses motor japán szabadalmával készülték. A japán motorépítés főkövetelménye egyébként a nagy teljesítményű motorok szerkesztése, ami megfelel a légitér nagy kiterjedésének is.

A mult évtizedben Japán megküldött importált gépekkel szerelte fel légihaderóját, de azóta következetes építőmunkával és a szabadalmak állandó vásárlásával annyira kiépítette gyárparát, hogy ma már a külföldi gépek csak mint iskola és gyakorló gépek nyerne alkalmazást, — harcban azonban csak olyan gépet vet a japán haderó, amelynek minden utolsó alkatrésze tisztán és kizárólag japán munka. Ez a kiépített repülőgépipar a biztosítéka annak, hogy Japán repülőgépipara a háború alatt is, de különösen a háború befejezése után mindenkor hivatása magaelátán állva szolgálja majd a japán nemzet és nép mindenkori érdekeit.

Abaffy László

Méltatlanságok a mérlegen

Az „*Új Magyar Munkás*” című hetilap mult heti számában az egyik nagyváradi územ vezetőjének a munkáskérdésekben tanúsított különös magatartásával foglalkozik. Párbeszédet és írásbeli megnyilatkozásokat közöl a vezérigazgató úr munkásügyi állásfoglalásáról, amelyek semmiképpen sem látszanak alkalmasoknak arra általános törekvések énoálására, hogy a munkás és munkaadó közötti viszony, kölcsönös megbecsülés és megértés alapján biztosítsák egy územ zavartalan munkáját és sídásos békéjét.

A munkások érdekében megjelent egyik küldöttség előterjesztésére válaszulva például a következő vezérigazgatói rendelkezést olvassuk az „*Új Magyar Munkás*” cikkében:

„Elrendelem, hogy ha ezentul bárki az én tudtom és beleegyezésem nélkül panasszal fordul bárhová, legyen az a Nemzeti Munka Központ, vagy bármely szerv, az illető minden felmondás nélkül, azonnal ki lesz dobva”.

A Nemzeti Munka Központ nagyváradi szervezetének arra a kérelmére pedig, hogy amíg Nagyváradon munkanélküli magyar munkás van, ne alkalmazzon zsidó munkásokat az územ, a vezérigazgató úr a következő írásbeli választ adta:

„Szerény véleményem szerint a Nemzeti Munka Központ nem avatkozhatik abba, hogy a vezetésem alatt álló magánvállalat vezetője fizikai munkásnak alkalmaz-e zsidó munkást, vagy sem. Erre a pontra tehát nevezhez és rangomhoz méltatlannak találom a válaszádat”. Ha nem ismernénk Nagyvárad magyar munkásságának izzó hazaszeretetét, nemzeti irányú törekvéseit, hazafias alapon álló szervezetét, ha nem éreznénk és nem tapasztalnánk léonten-nyomon a felsőbb illetékes tőrü-mok ama törekvéseit is, hogy nem

elég csak átmenteni a magyar munkást régi nemzetközi területeiből a magunk világnézeti eszméinkorébe, hanem meg kell azt itt becsülni is! Ha még mindig a régi liberálkapitallamus kiszakmányoló világában ténsteregnénk, s minden magvár ügyért emelt szavunkat a régi nemzetközi zsidó sajtó folytaná torkunkra, akkor mindent megérténénk és nem csodálkoznánk.

Azonnal az a világ legyen! S éppen ezért nem találunk megnyugtató magyarázatot a kifogásolt vezérigazgatói álláspontokra akkor, amidőn Nagyvárad magyar munkássága a Nemzeti Munka Központ kebelében olyan szervezet által irányított társadalom, amelynek munkásvezetőjét legmagasabb helyen is méltónak találta a magyar felsőház és törvényhozás tiszttségére. Nagyvárad munkás társadalmának nyilván kifogástalan magatartása váltotta ki ezt a bizalmat odafent, éppen ezért fájhat jobban, hogy idelelt egyes helyeken a legdrasztikusabb eltávolítási eszközön kívül még ma sem találunk emberibb megoldást, ha a munkás érvényesíteni óhajlja törvényadta jogait.

A „magyar munkás” cím is igen tisztességes nevet és rangot jelent ma már országunkban, így a magyar dolgozók nevéhez és rangjához megkevésebb méltó, ha azzal valóban méltatlanul is bánunk.

S ha tudjuk is, hogy ma már csak igen szörvényos az ilyen visszás helyzet, mégis szóvá tesszük, mert magyar ügyet, a magyar megértés és békeség ügyét szolgáljuk vele és annak az előttünk bontakozó népközösségi gondolatnak az útját egyengetjük, amelyet gyarló, egyéni érdekek már el nem torlaszolhatnak semmivel, mert mind tisztábbra és egyenesebbre seprti azt az új Világ száguldó vihará.

KISKUN

Folyóirat-szemle

AZ ERDELYI HELIKON OKTÓBERI SZÁMÁNAK több cikke emlékezik meg a magyar nép nagy írójáról a magyar irodalom nagy halottjáról, a nemrég elhunyt *Móricz Zsigmond*ról. — *Kovács László Móricz Zsigmond* címen összefoglaló tanulmányában méltatja az elhunyt író munkásságát. *Molter Károly Móricz Zsigmond Marosvásárhelyen*, *Horváth Elek Móricz Zsigmond Kalotaszegen és Asztalos István Példa* című írásaikban szólnak az elhunyt nagy íróról. A folyóirat közli még *Tusa Gábor Szekfű Gyula: Állam és nemzet* című könyvéről írt nagyobb tanulmányát. A szépirodalmi részben *Jékely Zoltán* kisregényét, *Wass Albert* novelláját, *Asztalos István* színdarabbeszletét és *Horváth Imre* versét találja az olvasó. A szemle-cikküket *Kótay Pál*, *Kovács László* és *Bardócz Árpád* írták. Az Erdélyi Helikon címe, ahová előfizetések és megrendelések küldendők: *Kolozsvár, Mátyás király-tér 7., I. Budapesti főbizonyos, Révai Irodalmi Rt. Budapest, V., Vadász-utca 16*

Hirdessen a Magyar Lapokban

Hogyan osztják fel a vitézek között a százholdon aluli zsidó birtokokat?

Az Országos Vitézi Szék a földművelésügyi minisztérium illetékes osztályával és a vármegyei Vitézi Székkel már letárgyalta a 100 holdon aluli zsidóbirtokok igénybevételének és felhasználásának alapelveit. A mezőgazdasági ingatlanokból elsősorban a földműveléssel foglalkozó legénységi állományú vitézek kapnak vitézi telket. Szőlőbirtokokból és gyümölcsösökből családostul vitézek részüknek juttatásban. Tiszti vitézek csak

olyan mezőgazdasági ingatlant kaphatnak, amelyen lakóház és gazdasági épület is van. A zsidó birtokból az általános elv szerint minden vitéz csak abban a községben vagy annak közvetlen szomszédságában levő ingatlanból kaphat vitézi telket, amelyben háza, vagy kisebb mezőgazdasági ingatlana már van. A vitézek a juttatandó vitézi telkeket becsértékben, de kedvező feltételekkel, járadékörteléstésre kapják.

Férfiruhákat használtak, legjobb áron vehet, eladhat **MOLNÁR** használtruha üzletében Bémer-tér 1. (udvarban) Hívásra házhoz jövök.

RÁDIÓ

VASARNAP, OKTÓBER 11. Budapest I.

- 7.30 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
- 8.15 Hírek.
- 8.30 Öszinte beszéd.
- 9.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Flóriánról elnevezett budai görög katolikus magyar plébániatemplomból. A szentbeszédet dr Sztankai András püspöki tanácsos mondja.
- 10.00 Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Gézi hirdető Muraközy Gyula lelkipásztor.
- 11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. A szentbeszédet mise után dr Szunyogh-Xavér Ferenc bencés tanár mondja.
- 12.15 Levente-műsor.
- 12.55 Az új Európa gazdasági békéje. Dr Surányi-Unger Tivadar egyetemi tanár előadása.
- 13.10 Országos Postaszeneke.
- 14.00 Lily Pons, Aureliano Pertile és Lawrence Tibbett énekel.
- 15.00 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata.
- 15.45 A Budapesti Honvéd őrszázalój zenekara.
- 17.00 Rádiózenekar.
- 18.00 Hangképek a vasárnap sportjáról. Beszél Pluhár István és dr Legényei József.
- 18.20 Rosini: Tell Vilmos — nyitány (Milánói szimfonikus zenekar. — vez. Molajoli).
- 18.35 Legkedvesebb verseim. Elmondja Szelezky Zita.
- 19.05 Egy pesti ház zenés keresztmetezete. Irta és összeállította Szegváry Mihály.
- 20.00 Gróf Klebelsberg Kunó emlékezete. Dr Kornis Gyula egyetemi tanár, m. kir. titkos tanácsos előadása.
- 20.15 Népszínműrészletek.
- 21.00 Sporteredmények.
- 22.15 Légierők fuvozenekara.
- 23.00 Táncczene zongorán.
- 23.25 Pertis Jenő cigányzenekara.

Budapest II.

- 12.15 Schubert: Esz-dúr zongorahármas.
- 15.00 Szórakoztató zene.
- 17.00 Korényi Aladár cigányzenekara.
- 18.00 Hangverseny Versaillesben. Sötér István előadása hanglemekkel.
- 18.40 Táncczene.
- 19.05 Hangképek Háromszékből.
- 19.40 Rádiózenekar.
- 20.30 Napos délelőtt. Vigjáték.

HÉTFŐ, OKTÓBER 12. Budapest I.

- 5.40 Úzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.10 Könnyű zene.
- 11.20 Dalok.
- 12.00 Molnár Endre felolvasása.
- 12.10 Ilniczky László szalonzenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Rácz Berci cigányzenekara.
- 15.20 Szalonötös.
- 15.50 Pethő Kázmér előadása.
- 17.05 Malosiner Béla jazz-zongoraszmái.
- 17.20 Jurcsák Béla közellátásügyi államtitkár előadása.
- 17.25 Passaúth László előadása.

- 18.00 Az Operaház zenekara.
- 19.30 Ruzitska Pál előadása.
- 20.05 Rádiózenekar.
- 20.50 Vigyázz te is a kémekre! Ferenczy Ödön előadása.
- 21.10 Károlyi Gyula zongorázik.
- 22.10 Táncczene.
- 23.00 A budapesti honvéd őrszázalój zenekara.

Budapest II.

- 17.00 Mináry Gábor tájrajza.
- 17.20 Rákospalotai Iparos Dalkör.
- 17.45 Berlioz: Lear király — nyitány.
- 18.00 Német nyelvoktatás.
- 18.30 Toki-Horváth Gyula cigányzene-kara.
- 19.15 Sárváry Dezső csevegése.
- 19.30 Operatirészetek.
- 20.10 Közvetítés Kolozsvárról.
- 20.30 Rácz Aladár cimbalmozik. zongorán kíséri Rácz Aladárné.

KEDD, OKTÓBER 13. Budapest I.

- 5.40 Úzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Operatirészetek.
- 11.20 Áriák.
- 11.40 Divattudósítás.
- 12.10 Rádiózenekar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 A Szent István 3. honvédgyalogezred zenekara.
- 15.20 Puky Judit zongorázik.
- 15.45 Gyeremkedélután.
- 17.05 Szirmai Dely Margit és Ráday László énekel, kíséri Sárai Elemér cigányzenekara.
- 17.50 A vihar. (Felolvasás hanglemekkel).
- 19.05 Bérci Villani Frigyes előadása.
- 19.35 Táncczene.
- 20.40 A horvát rádió műsorából.
- 21.05 A m. kir. Honvéd Hadtudósító század helyszíni közvetítése.
- 21.25 Dohnányi: Szimfonikus percek.
- 22.10 Mursi Elek cigányzenekara.
- 23.00 Szórakoztató zene.

Budapest II.

- 17.00 Tannhäuser. Az Operaház előadásának közvetítése.
- 20.35 A Földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felelője.

SZERDA, OKTÓBER 14. Budapest I.

- 5.40 Úzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 A Honvéd Gépkocsiszertár Lövészegyesületének zenekara.
- 11.20 Hangszerszólók.
- 12.10 Művészlemez.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Weidinger Ede szalonzenekara.
- 15.20 Szórakoztató zene.
- 15.50 Diákkelőra.
- 17.05 Magyar Revü Táncczenekar.
- 17.40 Séta a Takács Menyhért csoport-barlangban. Közvetítés a Gyógyár-ról.
- 18.00 Honvédműsor.
- 19.05 Magyar nóták.
- 19.40 Féja Géza előadása.
- 20.00 Magyar est.
- 21.10 Wagner—Liszt: Bolygó hollandi — fennodal.
- 21.20 Márai Sándor elbeszélése.
- 22.10 Toki-Horváth Gyula cigányzene-

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak. svájci anker órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása **Ács Tibor.** Széchenyi-ter 6.

kara muzsikál. Cselényi József énekel.
23.00 Könnyű zene

Budapest II.

- 17.00 Petőfi s Arany versei, levelei, tré-fái egymáshoz és egymásról.
- 17.35 Kapi-Králik Jenő orgoná.
- 18.00 Olasz nyelvoktatás.
- 18.30 Az Operaház zenekara.
- 19.20 Mátrai Betegh Béla elbeszélése.
- 19.40 Magyar női vonóshármas.
- 20.25 Thienemann Tivadar dr megemlékezése Gerhard Hauptmannról.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Tiszta gyapju őszti kosztüm eladó. Csáky-utca 24. szám. 2. ajtó

Eladó kisebb házak alatti utcákon: Peterdi 11 (4500), Bakator 17 (3500), Ferenczy István 30 (7500), Majláth Gusztáv 22 (6500), Varjú (5000), Mindszent (6500), Kuncz Aladár (5000), Dévai (4500), s még 20 kisebb ház (2500—10.000 pengő vételár között). Jelinek ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 219

Iparüzemnek alkalmas nagy bérház Sácny-utca 24. alatt olcsón eladó. **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 218

Alakmi vétel Újvárosban új háromszobás magánház azonnali beköltözhető összkomfortos magánház, mellette bérház 1 darab elfoglalható kétszobás, 4 darab 1 szobás lakással, kitűnő kádban eladó 45.000 pengőért **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 217

Perszaszőnyegek, szalongszalon, aprószemű kézigépjárművel átvázva, — négykerékű gyermekautó eladó. Vörösmarty-u. 25. 215

Magánház 8000 pengőért eladó Szeptember 6-u. 39. Értekezni: Csáky-u. 24. 213

Jókarban levő márkás rövid zongora eladó. Péter-u. 11. 212

Jókarban levő gyermekágyat, mely gyermekocskit koresek. Lakatos-utca 8. I em. 14. 214

Félfürdőn telek wikkendházzal eladó. Félfürdő. Tirb vendéglőben érdeklődni. 208

Bélyeggyűjtemény eladó. Keskeny-u. 20. szám. 207

Négyméteres pult, fiokos állvány eladó Polgár könyvtár. 206

Vennék magánházat 2—3 szobát. Címeket a kiadóba „Kézpénz” jellegre. 204

Eladók antik velencei szalontükör, csillár, egyebek Szentember 6-utca 61. ajtó 3. 203

Eladó üzleti pult, fényképezőgép alkatrészek, Német remekrók több kötetben Csáky-u. 25. 202

120 pengő havi törlesztéssel és 5000 pengős azonnali lefizetéssel, eladó Olasziban sarok bérház háromszobakonyha, egyszobakonyhás lakásokkal és két magánbárával. **Eladó** többszobás bérház, számos magánház, földek, szőlők, telkek. Jelinek Ingatlaniroda, Teleki-utca 2. 193

Földbirtok Nagyváradon 40 hold és 65 hold gazdasági épületekkel eladó. Jelinek ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 192

Gyermekágy, hencser, varrógép, különféle butor, jó karban, eladó. Gyógyócsy-utca 1. Irgalmas gyógyszerár mellett. 198

Eladó kilences flóbert, Váradszentmárton malom. 200

Jókarban levő fekete női télikabát, szőrmével, erősebb alkakra eladó. Damjanich-utca 37. aptó 4. 187

Egy Dürkop átváltós verseny kerékpár olcsón eladó. Vörösmarty-u. 1. 186

Aranyat, ezüstöt, briliánsot vásárolj Tarján órászerszész. Rákóczi-ut 8. 185

Opozon belésses bekecs eladó. Csengey-u. 2. szám. 183

Eladó regénytár. Dr Baditz. Miskolc 159

Cserépkályha eladó. Gróf Andrássy Gyula-u. 34. 3—4-ig.

Jó egészségi haskötőre, fűzőre, melltartóra van szüksége? Gyomor-, vese-, máj- és néhsülyedés, áldott állapotban, gyermekágy és operáció után a legjobbat rendelheti olcsó árral!
KOVÁTS SANDORNÉ orvos haskötő készítő, aki elismert specialista. Szent Gellért u. 10. szám. (Nádasz-telep).

Eladó jutányos áron 10 hangu 3+1 amatőr rádió készülék. Megtekinhető délben 1—3 óráig Kovács, Halász-u. 14. szám. 168

Állást nyec

Ügyes szobrász segédet állandó munkára felvoszek. Ary Lajos műasztalos, Debrecen, Kassa-ut 22. 210

Gyakorlott gépirónót azonnal alkalmasok. Dr Bozsódy ügyvéd, Pável-utca 19. szám. 195

Szobalányt, lehet férjes és takarítónó felvételnek jó bizonyítványokkal. Nagy Sándor-u. 9. 197

Állást keres

Öskersztény, mérlegképes főkönyvelő, nő iparvállalati, bank és malom szakmában teljesen jártas, azonnali állást keres „Főkönyvelő” jellegre a kiadóba. 182

Fiatalember pénzbeszedő, boltiszolga, vagy bármilyen alkalmazást keres, biciklijé van. Címét a kiadóba kér. 188

Intelligens, jobb megjelenésű, 35 éves nő, háztartás minden ágában jártas, házvezetőnői állást keres, vidékre. A. B. Csengeri-utca 20. szám. 201

Nagyobb iparvállalatnál azonnali állást keres érettségizett, francia, román nyelvtudással, szám- és könyvvitelt tudó fiatalember Címeket a kiadóba kér. 199

Lakás

Kiadó 2 szoba, konyha mellékhelyiségekkel, azonnal elfoglalható. Szent Anna-u. 41. 211

Úres szoba-fürdőszoba használatra, idősebb urinak kiadó Városliget-u. 7. háztulajdonosnál. 156

Hűlőpelt

Paragázzal poloskát, molyt, tetveket, azok petéit falból, padozat alól, butorból, felelősséggel irtja, **Paragáz** szolgáltat. Szilgietti-utca 7. szám. Telefon: 14—21. 664

Butorjavítás, tisztítás és alakítás Száraz asztalosnál. Danko Pista-u. 4. 209

Brandisz magánnyomozó iroda nyomoz, megfigyel, informál. Nagyvárad, Hodossy-u. 30. 205

Elveszett

Elveszett egy 16-os kaliberű Browning vadászfegyver az elmúlt tél folyamán vitéz Molnár Iván színművész birtokából. Becsületes megtaláló, vagy nyomravezető, illő jutalomban részesül dr Muesz Imre ügyvéd irodájában, Széchenyi-ter 1. szám alatt. 214

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

felolvasószerszék: **Dr. Paál Árpád** felolvasó kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc** a Szent László-nyomda r. t. igazgatója